

ZINTEGROWANA
STRATEGIA
ROZWOJU
OBSZARÓW
WIEJSKICH

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA:

**„Brody nad
Kamienną”**

*Zintegrowana
Strategia Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
opracowana w
ramach projektu:*

„Aktywizacja mieszkańców szansą rozwoju Gminy Brody”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Dokument opracował zespół:

Ośrodek
Promowania
Przedsiębiorczości

w S a n d o m i e r z u

Spis treści

I. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania	4
I.1 LGD – nazwa, status, zasady funkcjonowania	4
I.2 Potencjał administracyjny LGD	5
I.3 Doświadczenie LGD w realizacji projektów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	11
II. Charakterystyka obszaru	13
Podział administracyjny Gminy	14
Położenie geograficzne Gminy Brody	15
II.1.2 Uwarunkowania przyrodnicze / środowiskowe	
Klimat	16
Gleby (klasy bonitacyjne)	16
Bogactwa naturalne	18
Lesistość	19
Zasoby wodne	20
Obszary chronione	22
Zagrożenia środowiska naturalnego	24
II.1.3 Uwarunkowania kulturowe	25
II.1.4 Uwarunkowania historyczne	27
II.2 Potencjał demograficzny i gospodarczy	30
II.2.1 Demografia	30
Struktura jednostek gospodarczych, zatrudnienie, bezrobocie	31
Rolnictwo	34
II.2.2 Stan rozwoju infrastruktury wiejskiej	36
II.2.2.1 Infrastruktura społeczna	36
Edukacja i wychowanie	36
Ochrona zdrowia	37
Sport, rekreacja, kultura	37
II.2.2.2 Infrastruktura techniczna	38
Infrastruktura drogowa	38
Gospodarka wodno – ściekowa	39
Zaopatrzenie w energię	41
II.3. Uzasadnienie spójności obszaru ZSROW	42
III. Aktualnie wdrażane inicjatywy/projekty na obszarze ZSROW	43
IV. Analiza SWOT obszaru objętego ZSROW	58
V. ZSROW – cele i planowany budżet	62
V.1. Tematy wiodące i cele strategiczne ZSROW	62
V.3 Partnerstwo	66
V.4 Sposób finansowania ZSROW	67
VI. Wpływ realizacji ZSROW na rozwój regionu	74
VII. Powiązanie ZSROW ze strategią NPR (na lata 2004 – 2006)	77
VIII. Promocja i informowanie o projekcie i ZSROW	79

I. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania

I.1 LGD – nazwa, status, zasady funkcjonowania

Na terenie Gminy Brody działa zgodnie z przepisami Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” Lokalna Grupa Działania. LGD funkcjonuje jako stowarzyszenie pod pełną nazwą Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną”, na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.) oraz własnego statutu.

Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być osoba fizyczna, która:

- spełnia warunki określone w ustawie – „Prawo o stowarzyszeniach”
- działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i przedstawi rekomendację (wskazanie) zawierające w szczególności pozytywną opinię w tym zakresie udzieloną na obszarze, dla którego ma być opracowany SROW lub którego dotyczy ZSROW:
 - a) partnera społecznego i gospodarczego w rozumieniu przepisów o Narodowym Planie Rozwoju
 - b) gminę wiejską
 - c) gminę miejsko – wiejską
 - d) związek międzygminny
 - e) inną osobę prawną, której działalność obejmuje realizację celu Stowarzyszenia
 - f) złożyć deklarację członkowską

Członkiem wspierającym Stowarzyszenia może być osoba prawna, która złoży wniosek do Zarządu Stowarzyszenia i pisemnie ustali z Zarządem zasady wspierania Stowarzyszenia.

Nabywanie członkostwa w Stowarzyszeniu następuje na podstawie uchwały Zarządu Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną” powstało w trakcie realizacji I schematu PPL+, aby działać na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, a w szczególności:

- opracować Zintegrowaną Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich (ZSROW) w rozumieniu przepisów SPO, dla obszaru gminy Brody,
- wspierać działania na rzecz realizacji ZSROW na obszarze gminy,
- promować obszary wiejskie położone w Brodach,

- mobilizować ludność do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich oraz wspierać wszechstronny i zrównoważony rozwój tego obszaru,
- upowszechniać wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich,
- zachowywać i odbudowywać dziedzictwo kulturowe, działać na rzecz ochrony zabytków, kreować narodowe produkty turystyki na terenach wiejskich,
- działać na rzecz zdrowia i opieki społecznej.

Zebranie założycielskie Stowarzyszenia odbyło się 21 grudnia 2005 r. W zebraniu uczestniczyło ok. 25 osób. Na zebraniu dokonano wyboru władz i przyjęto nazwę Stowarzyszenia. Wniosek o rejestrację Stowarzyszenia skierowano do Sądu, który w **dniu 20 marca 2006 r. zarejestrował Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną” w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS 000253010.**

Władzami Stowarzyszenia są:

1. Walne Zebranie Członków, które zwołuje się co najmniej jeden raz na sześć miesięcy
2. Zarząd oraz Komisja Rewizyjna.

I.2 Potencjał administracyjny LGD

Członkowie Stowarzyszenia „Brody nad Kamienną” uczynili odpowiedzialnymi za zarządzanie organizacją i wnioskowanym projektem do Schematu II działania 2.7. „Pilotażowego Programu Leader +” wybrane władze tj. Prezesa Stowarzyszenia, dwóch Wiceprezesów, i Członków Zarządu Stowarzyszenia.

Skład wybranych władz przedstawia się następująco:

- Prezes Stowarzyszenia – Sylwester Orczyk
- Skarbnik - Wiesława Wójcik
- V-ce Prezes Stowarzyszenia – Ernest Kumek
- V-ce Prezes Stowarzyszenia – Dorota Bernat
- Członek Zarządu – Wojciech Janiec
- Członek Zarządu – Adam Woźniak
- Członek Zarządu – Bożena Moczydłowska

Zarząd Stowarzyszenia składa się z 4 osób reprezentujących sektor społeczny co stanowi 57 % składu Zarządu. Kobiety stanowią 43 % składu Zarządu, zaś mężczyźni 57 %.

Wg zapisów w statucie do reprezentowania Stowarzyszenia oraz do zaciągania zobowiązań majątkowych jest upoważniony Prezes lub Wiceprezes Zarządu jednoosobowo bądź dwóch innych Członków Zarządu działających łącznie.

Realizacja Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich przebiegać będzie pod nadzorem kierownika projektu zatrudnionego przez Stowarzyszenie, w ramach zarządzania realizacją projektu. Na stanowisku kierownika zatrudniona zostanie osoba legitymująca się odpowiednimi kwalifikacjami i doświadczeniem w zarządzaniu projektami. Kryteria oceny kandydatów na stanowisko kierownika projektu określi Zarząd Stowarzyszenia.

Tabela poniżej zawiera informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym członków Zarządu LGD „Brody nad Kamienną”.

Tabela 1. Kwalifikacje i doświadczenie zawodowe członków Zarządu LGD „Brody nad Kamienną”

L.p	Imię i Nazwisko osoby wskazanej	Podmiot delegujący	Adres zamieszkania telefon, e-mail	Zakres odpowiedzialności w LGD	Doświadczenie	Kwalifikacje
1	Sylwester Orczyk	Mieszkańcy Sołectwa Krynki	27-230 Brody Krynki ul. Długa 155 041-271-11-05 sylwek_orczyk@tlen.pl	Prezes	a) Jako członek stowarzyszenia „Nowa Szkoła” w Stawie Kunowskim realizował projekty: „Internet w każdej szkole” ze środków Kancelarii Prezydenta nagroda 10 komputerów wraz z oprogramowaniem i drukarka, b) Współudział przy opracowaniu „Programu Rozwoju Wsi Krynki”, c) Zorganizowanie wspólnie ze „Świętokrzyskim Bankiem Żywności” pomocy żywnościowej dla dzieci z ubogich rodzin ze wsi Staw Kunowski, Rudnik, Brody, Krynki d) Zorganizowanie z udziałem środków funduszu alkoholowego „Trzeźwościowego Festynu Rodzinnego” e) Współudział w napisaniu wniosku do redakcji „Młodego Technika” na konkurs „Najpiękniejsza Szkoła” I nagroda w wysokości 10 tys. Zł z przeznaczeniem na kort tenisowy.	a) III rok studiów na Politechnice Świętokrzyskiej w Kielcach kier. Zarządzanie i Inżynieria Produkcji. b) Ukończenie kursów: - „Odnowa wsi i Zachowanie dziedzictwa kulturowego”, - „Agentów ubezpieczeniowych” - „Pozyskiwanie środków unijnych”
2	Ernest Kumek	UG Brody	27-230 Brody ul. Wójtowska 13 041-271-13-30 ernest.kumek@poczta.onet.pl	V-ce Prezes	a) opracowanie wniosku do Fundacji Wspomagania Wsi pn. Budowa Centrum Informatycznego uzyskana dotacja 10 000, 00 zł b) opracowanie wniosku do konkursu organizowanego przez gminę Brody	a) Dyplom ukończenia Studiów Wyższych na kierunku Ochrona Środowiska, specjalizacja gospodarka odpadami b) Dyplom ukończenia Studiów Wyższych na kierunku Ochrona

				pn. „Promocja gminy” uzyskana dotacja 1000, 00 zł c) współdziałal przy opracowaniu projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej wokół zbiornika wodnego” d) współdziałal przy opracowaniu „Programu Rozwoju Lokalnego dla gminy Brody”, e) współdziałal przy opracowaniu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Brody”, f) współdziałal przy opracowaniu „Programu gospodarki odpadami dla gminy Brody”, g) opracowaniu „Planu aglomeracji powyżej 2000 RLM” h) 5 lat pracy na stanowisku inspektora ds. ochrony środowiska w UG Brody i) Prowadzenie i Zarządzanie Stowarzyszeniem na Rzecz Ekorozwoju Ziemi Świętokrzyskiej NATURA j) Za-ca Naczelnika Ochotniczej Straży Pożarnej w Brodach k) opracowanie wniosku do konkursu organizowanego przez Wojewodę Świętokrzyskiego pn. „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa Świętokrzyskiego” efekt II miejsce uzyskana kwota dotacji 80 000,00 zł l) Opracowanie wniosku do Fundacji Wspomagania Wsi do konkursu 'Kultura bliska" Chrońmy nasze dziedzictwo kulturowe	Środowiska specjalność Inżynieria w ochronie środowiska c) Certyfikat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) ukończenia cyklu szkoleń pn. „Nowoczesne Zarządzanie w Administracji Publicznej” d) Certyfikat ukończenia szkolenia pn. „Zastosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych”, e) Ukończenie cyklu szkoleń z zakresu pozyskiwania funduszy Unijnych potwierdzone certyfikatami. f) Prawo jazdy kat. B

3	Bernat Dorota	Mieszkańcy Sołectwa Adamów	27-230 Brody Adamów ul. Górna 104	V-ce Prezes	a) 7 lat na kierowniczym stanowisku w domach towarowych „Centrum” Kielce, b) umiejętności: - tkactwo ręczne, - bibułkarstwo, - wysokie zdolności plastyczne - umiejętności lalkarskie c) od 4 lat liderka zespołu śpiewaczego o repertuarze folklorystyczno - sakralnym, muzyka biesiadna, d) wyrób palm wielkanocnych i wieńcy dożynkowe, e) łatwość komunikowania się z ludźmi, f) dyspozycyjność	g) technik ekonomista h) prawo jazdy i) kurs „Umiejętności pozyskiwania środków unijnych”
4	Wiesława Wójcik	Urząd Gminy Brody	27-230 Brody Krynki ul. Poprzeczna 37	Skarbnik	a) obsługa Sekretariatu, ksero, komputera, b) obsługa Biura Rady Gminy; Sesji, Komisji Rady, c) ewidencja ludności, meldunki, dowody osobiste, akta urodzeń, małżeństw, zgonów, d) prowadzenie gminnego archiwum, e) rozliczenia podatkowe (ryczałt, VAT)	c) kurs Archwisty d) prawo jazdy kat. B
5	Wojciech Janiec	Mieszkańcy Sołectwa Młynek, Przedsiębiorca	27-230 Brody Młynek ul. Piękna 35	Członek Zarządu	1. Przewodniczący Rady Sołectkiej wsi Młynek 2. V-ce prezes stowarzyszenia sportowego „Zapora Młynek-Przymiarki-Lubienia” 3. Współdział w opracowaniu „Programu rozwoju wsi Młynek-Przymiarki”	a) wykształcenie średnie b) ukończony kurs „Odnowa dziedzictwa kulturowego wsi” c) ukończony kurs „Umiejętność pozyskiwania środków unijnych”

6	Bożena Moczydłowska	Mieszkańcy sołectwa Styków	27-230 Brody Styków ul. Świętokrzyska 99 041-271-61-34	Członek Zarządu	a) praca w ciastkarni, b) komunikatywność, c) dyspozycyjność, d) wyrób palem wielkanocnych i wieńców dożynkowych e) sołtys wsi Styków f) współudział przy opracowaniu „Programu rozwoju wsi Styków”	a) wykształcenie zawodowe b) kurs „Odnowa wsi i dziedzictwa kulturowego” c) kurs „Umiejętności pozyskiwania środków unijnych”
7	Adam Woźniak	Mieszkańcy sołectwa Dziurów	27-230 Brody Dziurów ul. Św. Jana 26 Adam.30@plusnet.pl	Członek Zarządu	j) Wniosek o dofinansowanie Centrum Informacji Społecznej	d) wykształcenie wyższe UMCS – Lublin mgr. Administracji e) Dyplom podyplomowych Studiów z zakresu pozyskiwania funduszy Unii Europejskiej, f) kurs „Odnowa wsi dziedzictwa kulturowego” g) kurs „Umiejętności pozyskiwania środków unijnych”

I.3 Doświadczenie LGD w realizacji projektów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

Lokalna Grupa Działania zarejestrowana została w lutym 2006 r. nie może zatem poszczycić się doświadczeniem w realizacji projektów jako organizacja pozarządowa. W skład Zarządu Stowarzyszenia „Brody nad Kamienną” wchodzi osoby, które reprezentują między innymi Urząd Gminy, społeczności poszczególnych sołectw oraz inne organizacje pozarządowe działające na terenie gminy. Będąc pracownikami instytucji bądź działając w organizacjach pozarządowych, które realizowały już projekty ze środków zewnętrznych - członkowie Zarządu zdobyli i posiadają niezbędne doświadczenie w realizacji projektów.

W tabeli, która zamieszczona została poniżej przedstawiono projekty zrealizowane przez instytucje bądź organizacje, które reprezentują członkowie Zarządu.

Szczegółowe informacje dotyczące projektów obecnie realizowanych na terenie objętym ZSROW zawarte są w rozdziale III w Tabeli nr 13.

Tabela 2 Doświadczenie podmiotów reprezentowanych w LGD w realizacji projektów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

Lp.	Nazwa podmiotu delegującego	Siedziba, telefon, e-mail	Doświadczenie Nazwa projektu	Tematyka, beneficjenci
1	Urząd Gminy w Brodach	ul. Staszica 3 27-230 Brody	Kanalizacja sanitarna „Brody-Krynki-Rudnik-Młynek	Budowa 25 900 mb kanalizacji sanitarnej, 9 600 przykanalików oraz 9 przepompowni Beneficjenci mieszkańcy sołectwa Brody, Krynki, Rudnik, Młynek.
2	Urząd Gminy w Brodach	ul. Staszica 3 27-230 Brody	Kanalizacja sanitarna „Ruda”	Budowa 2 331 mb kanału głównego, 849 mb przykanalików oraz 2 przepompownie. Beneficjenci mieszkańcy sołectwa Ruda.
3	Urząd Gminy w Brodach	ul. Staszica 3 27-230 Brody	Budowa Szkoły Podstawowej w Dziurowie	Budowa budynku dydaktycznego wraz salą gimnastyczną. Mieszkańcy sołectwa Dziurów.
4	Urząd Gminy Brodach	ul. Staszica 3 27-230 Brody	Kompleksowe uregulowanie gospodarki ściekowej w gminie Brody I etap	Dokończenie budowy kanalizacji w miejscowości Ruda i Adamów oraz wykonanie sieci w miejscowości Krynki wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków miejscowości Styków. Beneficjenci - mieszkańcy gminy.

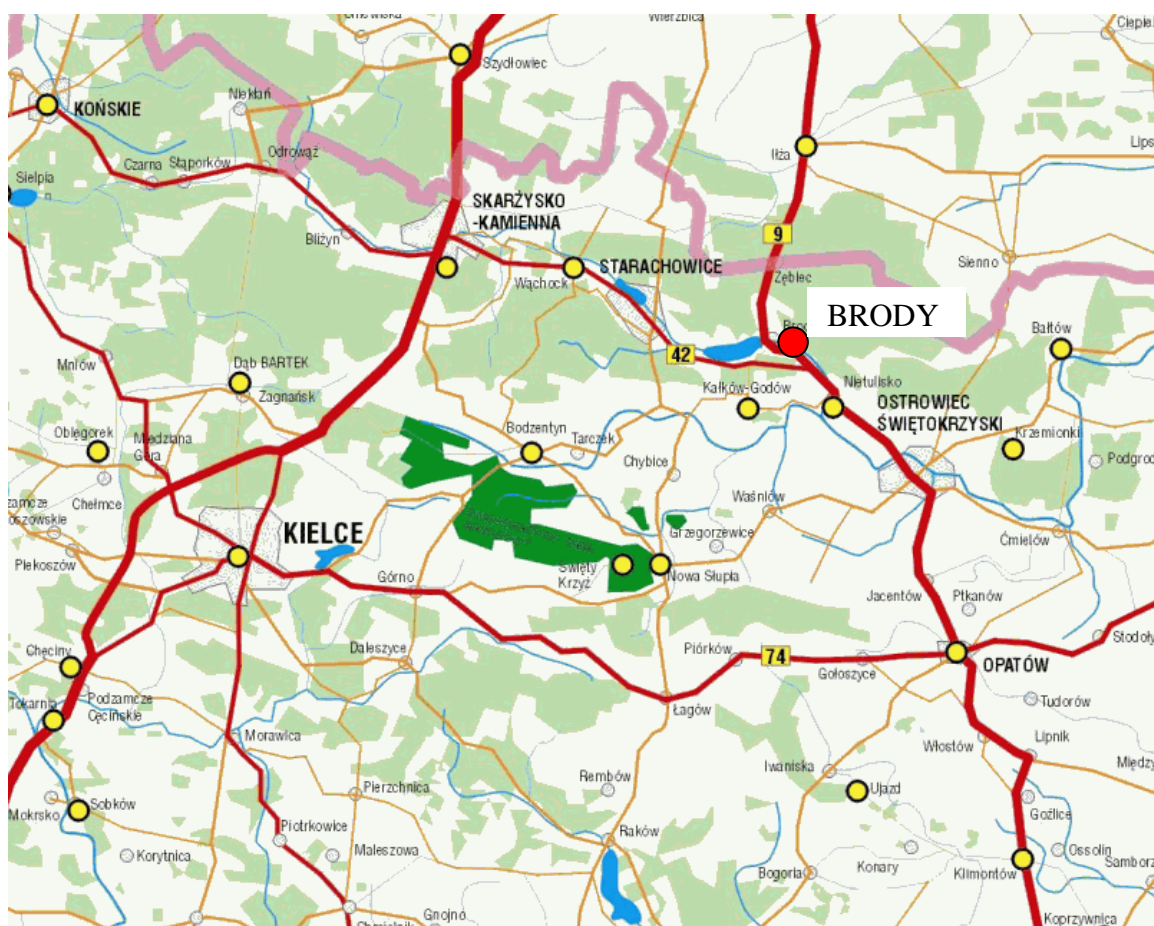
5	Urząd Gminy w Brodach	ul. Staszica 3 27–230 Brody	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Brodach	Budowa sali gimnastycznej. Beneficjenci mieszkańcy gminy Brody oraz dzieci i młodzież S.P. Brody.
6	Urząd Gminy w Brodach	ul. Staszica 3 27–230 Brody	Hala sportowa w Krynkach z łącznikiem wielofunkcyjnym	Budowa hali sportowej. Beneficjenci mieszkańcy gminy Brody oraz dzieci i młodzież S.P. i G.P. w Krynkach
7	Urząd Gminy w Brodach	ul. Staszica 3 27–230 Brody	Aktywizacja mieszkańców-Szansą Rozwoju Gminy Brody LEADER + schemat I	Działania informacyjne , promocyjne i szkoleniowe na kwotę 116 500,00 zł. Beneficjenci mieszkańcy gminy Brody
8	Urząd Gminy w Brodach	ul. Staszica 3 27–230 Brody	Wyrównanie Szans Mieszkańców Wsi- Organizacja Gminnego centrum Informatycznego	Remont i adaptacja pomieszczeń OSP Brody na potrzeby Centrum Informatycznego oraz zakup komputerów. Beneficjenci mieszkańcy Gminy Brody.
9	Urząd Gminy w Brodach	ul. Staszica 3 27–230 Brody	Internet w każdej szkole	Zakup 10 sztuk komputerów w celu wyposażenia pracowni komputerowej. Beneficjenci dzieci i młodzież szkoły w Stawie Kunowskim oraz mieszkańcy Stawu Kunowskiego.

II. Charakterystyka obszaru

II.1.1 Zasięg terytorialny i uwarunkowania geograficzne

Gmina Brody – jedna z pięciu gmin powiatu starachowickiego – położona jest w północno – wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Gmina Brody leży na granicy województw świętokrzyskiego i mazowieckiego i graniczy z gminami: Starachowice, Mirzec, Kunów, Pawłów, Wąchock, Iłża, Siemno.

Mapa 1. Położenie Gminy Brody

źródło : www.brody.info.pl

Mapa 2. Położenie Gminy Brody na tle Województwa Świętokrzyskiego

źródło :źródło własne

Podział administracyjny Gminy

Miejscowość Brody jest siedzibą Urzędu Gminy. Jest to gmina typowo wiejska. Na jej terenie nie ma żadnej miejscowości na prawach miasta. Administracyjnie obszar gminy podzielony jest na 16 sołectw – Bór Kunowski, Budy Brodzkie, Przymiarki, Młynek, Lipie, Lubienia, Dziurów, Adamów, Brody, Ruda, Jabłonna, Styków, Kuczów, Krynki, Rudnik, Staw Kunowski.

Mapa 3. Sołectwa Gminy Brody

źródło: www.brody.info.pl

Powierzchnia gminy zajmuje 161 km². Ze względu na relatywnie niską gęstość zaludnienia, duże rozdrobnienie rolnictwa oraz wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, gmina Brody zakwalifikowana została do północnego obszaru zurbanizowanego wchodzącego w skład kształtującej się Aglomeracji Staropolskiej.

Położenie geograficzne Gminy Brody

Gmina Brody położona jest w północnej części Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej należącej do Wyżyny Małopolskiej – na granicy Przedgórze Iłżeckiego i Płaskowyżu Suchedniowskiego – niewielki fragment południowy. Granicę obu mezoregionów stanowi rzeka Kamienna z ujściem do Wisły, przepływając z zachodu na wschód. Obszar ten od zachodu sąsiaduje z Puszcą Świętokrzyską, od południa z pasmem Gór Świętokrzyskich, od północy i północnego wschodu z Puszcą Iłżecką. W regionalizacji fizyczno - geograficznej wg J. Kondrackiego, omawiany teren leży w Prowincji Wyżyna Małopolska i na styku mezoregionu Płaskowyż Suchedniowski i mezo-regionu Przedgórze Iłżeckie, ich granicę stanowi Kamienna. Płaskowyż Suchedniowski charakteryzuje się górzystym charakterem rzeźby, w krajobrazie dominują szerokie, kopulaste lub spłaszczone garby i wierzchowiny sięgające do 400 m n.p.m. Dolina środkowej Kamiennej od Skarżyska Kamiennej do Ćmielowa stanowi granicę pomiędzy Górami Świętokrzyskimi a

Przedgórzem Iłżeckim. Charakterystyczny dla całego Przedgórza Iłżeckiego jest krawędziowy typ rzeźby tzn. w formie równoległych garbów, kuest, progów skalnych rozdzielonych subsekwentnymi obniżeniami. Interesującym pod względem krajobrazowym jest okolica wsi Brody - Tatry. Dominuje tu lessowy typ gleby, co sprzyja intensywnej erozji. Obszar położony jest wyżej niż otaczające tereny, charakteryzuje się stromymi stokami i głębokimi wąwozami lessowymi z ciekawą szatą roślinną.

Na powierzchni terenu występują liczne osuwiska (np. w Adamowie i w Rudzie w pobliżu trasy kolei, w Krynkach w rejonie przewężenia Zalewu Brodzkiego). Spadki zboczy w wielu miejscach przekraczają 5%, co stanowi zagrożenie osuwiskiem i ograniczenie dla zabudowy.

II.1.2 Uwarunkowania przyrodnicze / środowiskowe

Klimat

W regionalizacji klimatycznej Gumińskiego (1948), opracowanej dla celów rolnictwa, omawiany teren mieści się w obszernej dzielnicy częstochowsko – kieleckiej. W skład tej dzielnicy wchodzi południowa i zachodnia część Wyżyny Małopolskiej łącznie z Górami Świętokrzyskimi. Klimat Krainy Świętokrzyskiej, pomimo nieznacznego wzniesienia nad poziom morza wyraźnie różni się od klimatu krain otaczający ten region. Centralny obszar charakteryzuje średnia roczna temperatura o 1° do 2° niższa niż w Warszawie, opady kształtują się pomiędzy 600 a 800 mm, a śniegi zalegają dłużej niż w lasach sąsiednich. Następstwem tych różnic jest okres wegetacyjny w porównaniu z Warszawą krótszy o dwa tygodnie.

Gleby (klasy bonitacyjne)

Przyrodnicze i użytkowe właściwości gleb związane są bezpośrednio z budową geologiczną, rzeźbą terenu i stosunkami wodnymi. Dodatkowym, istotnym czynnikiem kształtującym pokrywę glebową gminy, są przekształcenia antropogeniczne.

Według regionalizacji litologiczno-glebotwórczej M. Strzemskiego (1965) gmina Brody leży w obrębie trzech regionów: Gielniewsko-Skarzyskiego regionu gleb wykształconych na piaskowcowym retyku i liasie, Suchedniowskim regionie gleb wykształconych na utworach piaskowcowych dolnego triasu i w rejonie ostrowieckim. Niewielką część stanowią grunty podlegające szczególnej ochronie, przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze.

Przeważają tu gleby średnio przydatne dla produkcji rolnej (kompleksy: pszenne wadliwe, żytnie dobre, zbożowo-pastewne mocne) i gleby słabe i bardzo słabe (kompleks: żytni i

zbożowo-pastewny). Klasa I i II na terenie gminy Brody nie występuje. Gleby III klasy na tym terenie to głównie lessy. Największy płat lessów znajduje się na terenie sołectwa Krynki, ale gleby te występują także w okolicy wsi Brody-Tatry.

Wśród użytków leśnych przeważają lasy na siedliskach średnio żyznych i żyznych o dobrych warunkach bioklimatycznych.

Gmina Brody Iłżeckie znajduje się w grupie gmin o najwyższym udziale w ogólnym areale gminy gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych, a także w grupie gmin o najwyższym udziale fosforu w glebie i jednym z najniższych (20-40%) pod względem zawartości potasu. Licznie występują tu gleby płytkie na skale powyżej 50 cm.

W ogólnej powierzchni gminy użytki rolne stanowią ok. 23, 3 %. Około 70 % powierzchni gminy zajmują obszary leśne.

Bonitacja użytków rolnych w gminie Brody (wg danych IUNG z 1980 r.) przedstawia się następująco:

Grunty orne:

- **Kl. I i Kl. II – nie występują**
- **Kl. IIIA – 56**
- **Kl. IIIB – 87**
- **Kl. IVA - 309**
- **Kl. IVB – 607**
- **Kl. V –1128**
- **Kl. VI – 763**
- **Kl. VIZ – 43**

Użytki zielone:

- **Kl. I i kl II nie występują**
 - **Kl. III – 3**
 - **Kl. IV - 465**
 - **Kl. V – 352**
 - **Kl. VI – 130**
 - **Kl. VIZ – 57**
-

Na ogólną powierzchnię 16 125 ha użytki rolne stanowią niewielką powierzchnię, przekraczającą nieco 23%. Około 60 % ogólnej powierzchni gruntów ornych stanowią grunty orne słabej jakości, klasy V, VI i VIZ.

Wśród użytków zielonych, podobnie jak w gruntach ornych, dominują klasy V, VI, VIZ, które stanowią ponad 50% ogółu gruntów o tym sposobie użytkowania.

Strukturę użytkowania gruntów przedstawia zamieszczony poniżej wykres.

Bogactwa naturalne

Obszar gminy Brody leży w północno-wschodniej części obrzeżenia mezozoicznego Gór Świętokrzyskich, zbudowanego z utworów triasu i jury. Trias reprezentowany jest przez piaskowce, ły i osady węglanowe. Osady jury wykształcone są w postaci piaskowców, mułowców, iłó, łupków ilastych z warstwami rud żelaza, piasków żelazistych, piasków oraz wapieni. Utwory trzeciorzędowe (miocen) występują w postaci niewielkich fragmentów w północnej części gminy – są to piaski i ły z krzemieniami. Najmłodsze, czwartorzędowe osady występują płatami na całej powierzchni gminy i w dolinie rzeki Kamiennej. Są to piaski, gliny zwałowe, lessy oraz mady i piaski rzeczne.

Kopaliny występujące na terenie gminy Brody piaski kwarcowe, piaskowce, surowce ilaste oraz niegdyś wydobywane na szeroką skalę rudy żelaza. Surowce ilaste – ły kaolinowe – udokumentowano w złożu Adamów. Złoża piasków kwarcowych udokumentowano w Rudzie, Adamowie, Michałowie i w miejscowości Brody – Połągiew. Nie są one obecnie eksploatowane, z wyjątkiem częściowo eksploatowanego złoża Brody – Połągiew.

Aktualnie czynne jest jedno złożo piasków udostępnione do eksploatacji odkrywkowym wyrobiskiem górniczym – Brody Iłżeckie. Koncesja na wydobycie, przyznana Kieleckim Kopalniom Surowców Mineralnych w Kielcach, wygasła w grudniu 2003 r.

Gmina Brody odznacza się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, do których należy zaliczyć urozmaiconą rzeźbę terenu, występowanie oryginalnych utworów skalnych, bogatą florę i faunę, które zdecydowały o objęciu całego obszaru prawną ochroną przyrody w formie krajobrazu chronionego. Najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym obszary

objęte zostały ochroną prawną w formie rezerwatów („Skały pod Adamowem” i „Skały w Krynkach” o powierzchni całkowitej 25,46 ha.).

Ponadto na terenie Gminy Brody znajdują się cztery pomniki przyrody nieożywionej. Pomniki przyrody o nr 136, 137 i 138 to skały położone w bliskim sąsiedztwie w kompleksie tzw. Skał w Rudzie, ciągnącym się wzdłuż północno-zachodniego stoku doliny Kamiennej. Na stromym zboczu opadającym w kierunku Zalewu Brodzkiego występują licznie większe i mniejsze bloki skał zbudowane z piaskowców dolnotriasowych. Najciekawsze z nich są pomnikami przyrody, np. monolityczna baszta o wysokich, pionowych ścianach oraz pobliskie, ośmiometrowe urwisko z półką skalną o długości 20 m. Pomnik przyrody nr 139 to odsłonięcie geologiczne stanowiące dawny łom skokowy, znajdujące się w niewielkim wąwozie na południowym zboczu doliny Kamiennej we wsi Krynki.

Lesistość

W strukturze użytkowania gruntów **w gminie Brody znaczącą rolę odgrywają lasy**, których powierzchnia zajmuje obecnie **ok. 71 % powierzchni gminy**. Udział powierzchni lasów w gminie Brody jest więc znacznie wyższy od średniego udziału powierzchni lasów na terenie Polski – 28 %.

Znaczna naturalna lesistość oraz zmieniające się lokalnie warunki mikroklimatyczne stwarzają regionalnie i lokalnie szczególnie korzystne warunki życia roślin pochodzenia górskiego oraz roślinności kserotermicznej, zwłaszcza na podłożu wapiennym.

Naturalnym następstwem wielkiej rozpiętości warunków siedliskowych jest bogactwo florystyczne Krainy Świętokrzyskiej. W wielkich obszarach leśnych rozwiniętych na wilgotnych glebach powstałych z piaskowca wieku triasowego występują charakterystyczne lasy w postaci gdzie indziej nie spotykanej. Składnikami są tu liczne gatunki drzewiaste: jodła, buk, sosna, modrzew polski, jesion, wiąz, jawor, grab, świerk, niekiedy także cis. Ten niezwykle bogaty w gatunki typ lasu mieszanego przedstawia mozaikę niewielkich płatów zespołów leśnych. Rozmaitości w składzie drzewostanów odpowiadają niezwykle bogate florystyczne skupienia roślinności runa z wyraźnie reliktowymi stanowiskami roślin takich, jak *Doronicum austriacum*, *Streptopus amplexifolius* czy *Arnica montana*.

Na części gminy Brody leżącej na terenie podgórze Iłżeckiego przeważają siedliska boru świeżego mieszanego, lasu mieszanego i lasu mieszanego wyżynnego. Gatunkami budującymi drzewostany są głównie sosna, jodła, świerk, dąb, jesion, grab, olsza, buk, w odmianie wyżynnej lasu mieszanego w zdecydowanej przewadze występuje jodła. W bogatym runie leśnym można spotkać 46 gatunków objętych ścisłą ochroną oraz 11 gatunków chronionych częściowo. Strome stoki przełomu Kamiennej porośnięte są lasem na ubogich stanowiskach

piaszczystych. Siedliska oligotroficzne zajmują bory mieszane i świeże bory sosnowe. Są to drzewostany pochodzenia antropogenicznego, jednak również tu występują cenne gatunki chronione, jak np. wawrzynek główkowaty, wisienka stepowa, zawilec wielkokwiatowy, len żłocisty, aster gawędka. Na stokach południowo-wschodnich, porośniętych rozczłonkowanymi płatami leśnymi i pojedynczymi drzewami, występują niewielkie zbiorowiska roślinności łąkowej. W rezerwacie „Skały pod Adamowem” zachował się, jako zespół charakterystyczny dla lasów Iłżeckich, ponad stuletni bór sosnowo-dębowy z udziałem brzozy.

Na obrzeżach lasów i na miedzach wykształciły się liczne zarośla z dominującą leszczyną i tarniną, pełniące ważne funkcje ekologiczne (glebochronne, wiatrochronne, biocenotyczne i krajobrazowe).

Ponadto na terenie Gminy Brody w rejonie leśniczówki Krynki rośnie zanotowany pod nr 380 pomnik przyrody - dagleżja zielona.

Obecna w krajobrazie zieleń lasów o funkcjach izolacyjnych powinna zostać bezwzględnie zachowana i objęta planem gospodarki drzewostanem, który będzie uwzględniał specyfikę zespołów leśnych. Względy estetyczne i potrzeba harmonijnego kształtowania krajobrazu decydują o potrzebie zachowania pielęgnacji wszystkich form zieleni występujących na terenie gminy. Ważnym zadaniem, w kontekście perspektyw turystycznego i rekreacyjnego rozwoju tego obszaru jest kształtowanie zieleni w sąsiedztwie dróg publicznych (o dużym natężeniu ruchu), szlaków turystycznych, w otoczeniu powstających zabudowań (szczególnie w miejscowościach położonych nad Zalewem Brodzkim) oraz zabudowy adaptowanej na cele turystyczne. Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, wszystkie tereny zieleni powinny tworzyć zamknięty system powiązań przestrzennych, co wymaga odpowiedniego planowania.

Zasoby wodne

Podstawowy układ wodny gminy Brody stanowi rzeka Kamienna, jej dopływ Ruśna, kilka dopływów bez nazwy oraz Zalew Brodzki. Zalew jest sztucznym zbiornikiem o pow. ca 250 ha i pojemności ca 7,5 mln m³. Utworzony został jako zbiornik retencyjny. Wykorzystanie zbiornika do celów rekreacyjnych i wędkarskich wymaga utrzymania czystości wód na poziomie II klasy.

Fotografia 1. Zalew w Brodach

źródło : www.brody.info.pl

Uzupełnieniem układu podstawowego jest szereg drobnych zbiorników oraz stawów rybnych o łącznej pojemności 3409 m³.

Przeważająca część obszaru gminy należy do zlewni rzeki Kamiennej, jednej z najważniejszych rzek województwa świętokrzyskiego.

Dla większości cieków znajdujących się na terenie gminy nie opracowano danych dotyczących charakterystyki przepływu wód oraz warunków zabezpieczenia przed powodzią. Największe zagrożenie dla terenów położonych w dolinie stanowi rzeka Kamienna oraz Zalew Brodzki (woda stuletnia), 260 – ha. W przypadku pozostałych cieków na zalanie narażone są tereny w pasie ca 50 m szerokości, a stopień zagrożenia powodzią jest niewielki.

Występowanie wód podziemnych zwykłych określa położenie gminy Brody na północno-wschodnich rubieżach środkowomałopolskiego regionu hydrogeologicznego. Strefy zasobności wód podziemnych charakteryzuje układ pasmowy w relacji północny zachód – południowy wschód. Największą zasobnością charakteryzują się zalesione tereny północne, położone w obrębie strefy ochronnej Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 420 Wierzbica – Ostrowiec. Środkową część gminy wypełniają strefy małej i średniej zasobności. Część południowo-zachodnia to strefa występowania wód podziemnych o niewielkiej zasobności.

Studnie wiercone ujmują wodę z pierwszego, drugiego lub trzeciego poziomu wodonośnego z utworów triasu lub jury.

Najpłycej położone wody gruntowe (0-1m p.p.t.) występują w obrębie miejscowości Lubienia, Jabłonna i północnej części Koloni Styków. Najgłębiej (25-30m p.p.t.) zalegają wody gruntowe w Krynkach, Kuczowie i Kornatkach.

Gmina Brody, poza niewielkim fragmentem w części północno-wschodniej, położona jest na obszarze użytkowego zbiornika wód podziemnych.

Obszary chronione

Z uwagi na zróżnicowanie i bogactwo walorów środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza bogactwo i różnorodność ekosystemów zbliżonych do naturalnych, gmina Brody znajduje się w obrębie korytarza ekologicznego obejmującego swym zasięgiem dolinę rzeki Kamiennej i lasy Puszczy Iłżeckiej. Z tej racji teren gminy poddany jest rygorom prawnym o większym i mniejszym stopniu działań ochronnych. Podstawą prawną tej ochrony jest utworzony w ramach wieloprzestrzennego systemu obszarów chronionych Obszar Chronionego Krajobrazu w Dolinie Kamiennej (OChKDK), położony w północnej i północno – wschodniej części województwa świętokrzyskiego, graniczący tu od północy z województwem mazowieckim. OChKDK obejmuje całą dolinę rzeki Kamiennej tzn. Kamionki. Omawiany obszar obejmuje w całości terytoria administracyjne Gminy Brody. Główną osią krajobrazową i gospodarczą jest dolina rzeki Kamiennej, w jednym miejscu szeroka, raczej płaska, a w rejonie Krynek i Rudy tworząca malowniczy przełom. Walory krajobrazowe uległy podwyższeniu, gdy rzeka Kamienna została wypiętrzona i powstał rozległy zalew Brodzki.

Największą ekologiczną funkcją OChKDK Doliny Kamiennej jest zabezpieczenie trwałej ochrony zbiorników wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz odtworzenie i zachowanie przez dolinę rzeki Kamiennej znaczącej roli regionalnego korytarza ekologicznego, łączącego Świętokrzyski Park Narodowy oraz wspomagające go parki krajobrazowe Gór Świętokrzyskich z leśnymi kompleksami lasów iłżecko – starachowickich od północy i chronioną doliną Wisły od wschodu.

Podsumowując, na terenie Gminy Brody występują następujące rezerваты: Rezerwat „Skały pod Adamowem”, Rezerwat „Rosochacz”, Rezerwat „Skały w Krynkach”, Rezerwat „Zapadnie doły”.

Rezerwat „Skały pod Adamowem”

Utworzony na podstawie zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 27 czerwca 1995 r. Powierzchnia rezerwatu wynosi 8,98 ha. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych wychodni piaskowców

dolnotriasowych. Głównym przedmiotem ochrony na terenie rezerwatu są naturalne odsłonięcia piaskowców dolnej jury, które mają formę skałek: ambon, progów, ścian i bloków skalnych wraz z występującą w ich pobliżu, a także w szczelinach i na powierzchniach florą chronioną, zagrożoną i rzadką. Celem ochrony jest zachowanie tych obiektów wraz i ich przyrodniczym otoczeniem.

Rezerwat „Rosochacz”

Utworzony – na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 lipca 1997 r. Rezerwat obejmuje obszar lasu i torfowisk o powierzchni 30,44 ha, położony w południowej części kompleksu lasów starachowickich – na terenie leśnictwa Lubienia. Rezerwat jakkolwiek położony na skraju półenklawy (jaką stanowią pola wsi Lubienia), wśród obszarów leśnych Nadleśnictwa Starachowice odzwierciedla, a nawet ze względu na niedostępność swych centralnych partii, ogniskuje charakter cennej fauny lasów iłżeckich. Rezerwat „Rosochacz” obejmuje naturalne wielogatunkowe drzewostany o bogatej strukturze.

Fotografia 2. Rezerwat „Rosochacz”

źródło : www.brody.info.pl

Rezerwat „Skały w Krynkach”

Utworzony został na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 lipca 1997 r. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnych odsłonień piaskowców dolnotriasowych. Piaskowce dolnotriasowe są średnio – i gruboziarniste, niekiedy zlepieńcowate, grubopłytkowe, miejscami cienkopłytkowe.

Największa zwarta grupa skał ma długość 30 – 40 m, szerokość ok. 20 m, wysokość skałek do ok. 6 m. Najciekawszy grzyb skalny ma wymiary: wysokość ok. 2,5 m, średnica „kapelusza” ok. 5 m, średnica „nogi” ok. 2m.

Dodatkowym elementem podnoszącym znaczenie naukowe i krajobrazowe tego obszaru są ślady starego górnictwa rud żelaza. Mają one formę niewielkich zagłębień powstałych w miejscach dawnych szybków. Zagłębienia te otoczone są pierścieniem równie małych zwałowisk.

Fotografia 3 Rezerwat „Skały w Krynkach”

źródło : www.brody.info.pl

Rezerwat „Zapadnie doły”

Obszar rezerwatu wynosi 55 ha i obejmuje cały oddział leśny nr 91 (nadleśnictwo Starachowice). Powierzchnia rezerwatu jest słabo urozmaicona, lekko falista, pokryta lasem. W jej morfologii słabo wyodrębnia się dolina rzeczna, w zasadzie sucha (na pewnym odcinku okresowo zalewana). W jej obrębie występuje niezbyt duże, ale wyraźne, powierzchniowe zjawisko krasowe. Ma ono wysoką wartość krajoznawczą oraz naukową.

Zagrożenia środowiska naturalnego

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są produkty uboczne spalania paliw w pojazdach silnikowych oraz hałas.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest istniejąca gospodarka ciepłownicza – spalanie paliw stałych w energetyce cieplnej i gospodarstwie domowym.

Rzeka Kamienna oraz pozostałe ciekі stanowiącę główną podstawę drenażową wód

podziemnych są obecnie zanieczyszczone w wyniku nieuporządkowanej gospodarki ściekowej i braku kanalizacji, substancjami pochodzącymi z nawozów sztucznych i środków ochrony roślin a także zrzutami ścieków przemysłowych.

W roku 2002 rzeka Kamienna prowadziła na obszarze gminy wody II klasy czystości (na krótkim odcinku powyżej Wąchocka) oraz wody pozaklasowe (na pozostałych odcinkach). Decydujące znaczenie w ocenie jakości wody miały azotyny, mangan, fosfor ogólny i miano Coli. Docelowo planowane jest osiągnięcie I klasy czystości wód. Wymagać to będzie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na całym obszarze zlewni.

Ze względu na brak sieci pomiarowej nie można określić jakości wód powierzchniowych pozostałych cieków. Z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że w początkowym biegu nie są one zanieczyszczone. Stopień zagrożenia zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego oraz bytowo-komunalnego wzrasta w miarę przepływania przez tereny zabudowane i tereny upraw polowych.

Wzrastająca penetracja terenu użytkowanego przez ludność miejscową oraz turystów przyczynia się do szybkiej dewastacji cennej roślinności występującej na terenach leśnych oraz w rezerwatach.

II.1.3 Uwarunkowania kulturowe

Wśród dóbr kultury materialnej gminy zaliczyć należy m.in. zabytki świadczące o bogatej spuściznie historycznej tego regionu, zwłaszcza tradycji hutniczej, jak np. pozostałości dawnego zakładu przemysłowego, budynki osiedla fabrycznego i młyn wodny w Brodach, kościół z dwiema dzwonicami w Krynkach czy młyn wodny w Rudzie.

Obszar gminy został częściowo rozpoznany przez archeologiczne badania powierzchniowe, pozwoliło to na wyznaczenie 3 stanowisk archeologicznych znajdujących się w miejscowościach Dziurów i Kuczów. Dla właściwej ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego wyznaczono strefę ochrony biernej. Strefa wprowadza zakaz dewastacji terenu poprzez wybiórkę piasku i analogiczne formy zmiany ukształtowania terenu. Wszelka działalność inwestycyjna w obrębie strefy podlega uzgodnieniu ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie planowania, projektowania i wykonawstwa.

Miejsca pamięci Narodowej na terenie Gminy Brody:

- Bór Kunowski - Pomnik ofiar pacyfikacji 1943 - w lesie ok. 300 m za wsią.
- Styków - Droga Martyrologii Ludu Świętokrzyskiego - trasa wzdłuż asfaltowej drogi, przez pola i las; Połączenie tradycji patriotycznych i religijnych (Stacje Męki Pańskiej).
- Krynki – cmentarz parafialny, zbiorowa mogiła – pomnik ofiar pacyfikacji wsi Zębice Rzuchowiec w 1943 r.
- Krynki –Las- 300/400 m od brzegu lasu (przysiółek Gębice) 2 pomniki ofiar pacyfikacji Gębic i Rzuchowca w 1943 r.

Według stanu na 11 kwietnia 2005 roku w ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków zarejestrowano 134 obiekty zabytkowe położone na terenie gminy Brody. Obiekty te wykazują znaczące walory zabytkowe i powinny stanowić podstawę założenia gminnej ewidencji zabytków, prowadzonej w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków. Obiekty wymienione poniżej są wpisane do rejestru zabytków i podlegają pełnej ochronie konserwatorskiej. Inne obiekty powinny zostać objęte ochroną w miejscowych planach zagospodarowania.

Wśród zabytków gminy Brody wymienić należy m. in:

- Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny
- Przelew wodny z 1840r. zbudowany z kamiennych ciosów w stylu klasycystycznym, spiętrzający niegdyś wody Kamiennej napędzające urządzenia walcowni i pudlingarni (zakładu hutniczego) w Brodach. Zachowany jest w świetnym stanie architektonicznym i malowniczo wkomponowany we współczesną tamę. Obiekt ten jest dobrze znaną "wizytówką" gminy Brody i dlatego umieszczony został w jej herbie.

Fotografia 4 Kamienny przelew wodny w Brodach

źródło : [www. brody.info.pl](http://www.brody.info.pl)

- Budynek klasycystyczny z 1840r. - dawna siedziba administracji brodzkiego zakładu hutniczego w Brodach.
- Modrzewiowy dom w Brodach z roku ok. 1910 z interesującymi sztukateriami.
- Linia kolejki wąskotorowej k. miejscowości Lipie, biegnąca ze Starachowic do Iłży.
- Kapliczka przydrożna koło kościoła w Krynkach - kamienna rzeźba przedstawiająca Św. Stanisława Biskupa. Według niektórych podań może pochodzić z II połowy XVI w.
- Figura Chrystusa Frasobliwego z pocz. XIXw. - Krynki
- Kapliczka Św. Jana Nepomucena z pocz. XIX w. - Krynki
- Kapliczka z 1849 r. postawiona w czasie epidemii cholery w Krynkach.

II.1.4 Uwarunkowania historyczne

Od najdawniejszych czasów Dolina Kamiennej stanowiła dogodne miejsce do zakładania osad ludzkich. Na wielką skalę produkowano tu żelazo cenione w cesarstwie rzymskim. Pierwsza wzmianka historyczna dotycząca okolic dzisiejszych Brodów pochodzi już z roku 1094. Król Władysław Herman przekazał aktem darowizny tereny, m. in. obecnej gminy Brody na

własność biskupów krakowskich. Na początku XII w. król Bolesław Krzywousty uposażył benedyktynów na Św. Krzyżu przekazując im okolice Dziurowa i Kuczowa. Okres średniowiecza w tym regionie zaznaczył się intensywnym rozwojem hutnictwa. Powstawały tu liczne kopalnie rudy i kuźnice (wieś Brody, Krynki, Stara Ruda, Kuczów), w których wytwarzane były różnorakie wyroby żelazne. Do dziś w wielu zakątkach lasu, zachowały się ślady kopalń w postaci dołów otoczonych wałem.

Najdłuższą udokumentowaną historią, może się poszczycić wieś Krynki. Najprawdopodobniej w 1353r. ufundowany został przez biskupa krakowskiego Bodzantę, modrzewiowy kościół p.w. Św. Marcina. Pierwsze (zachowane do obecnych czasów) świadectwo pisane o istnieniu parafii w Krynkach pochodzi z 1384 r. W 1363 r. wydano prawo lokacji wsi dla Lubieni oparte na prawie niemieckim. Osada rozwijała się bujnie skoro w 1440r. biskup Zbigniew Oleśnicki wystawił przywilej lokacji, na prawie magdeburskim - miasta Lubienia. Z nieznanых przyczyn lokacji nie zrealizowano.

Warunki materialne predestynowały region do rozwoju górnictwa, hutnictwa i rzemiosła. Dla miejscowej ludności oznaczało to poszerzenie możliwości gospodarczych o udział w eksploatacji lasów (kurzenie węgla drzewnego), kopanie i transport rudy, prace przy dymarkach, fryszerkach i kuźnicach. Prace te wykonywali ludzie wolni. Właściciele terenu (duchowni) nie prowadzili sami działalności lecz wydierżawiali te tereny tak zwanym kuźnikom, którzy organizowali przedsiębiorstwa hutnicze. Dochody kuźników musiały być znaczące, skoro dzierżawca kuźnicy Brodzkiej Mikołaj Zacharski z własnych środków ufundował w 1731 roku kościół w Krynkach, a inny dzierżawca Walenty Duracz, który dostarczał żelazo do budowy pierwszego mostu przez Wisłę w Warszawie oraz produkował uzbrojenie dla armii królewskiej (kule armatnie), został nobilitowany do stanu szlacheckiego przez króla Stefana Batorego.

Układ przestrzenny wsi ukształtował się już we wczesnym średniowieczu i zasadniczo nie ulegał zmianie w czasach nowożytnych. Nie zanikały wsie i nie tworzyły się nowe. Rozwój osadnictwa postępował przez rozwój przestrzenny istniejących miejscowości, poprzez powstawanie przysiółków, kolonii etc. Również rozwój demograficzny był powolny, wynikał tylko z przyrostu naturalnego miejscowej ludności.

Udokumentowana w pisanych źródłach historia przemysłu w tej miejscowości rozpoczyna się 19 stycznia 1624 roku. Wtedy to właśnie Mikołaj Szyszkowski, bratanek Marcina Szyszkowskiego, biskupa krakowskiego "odstąpił Mikołajowi Skarszewskiemu i jego żonie Annie z Biskupskich kuźnicę Bród w kluczu iłżeckim". Potwierdzenie dożywotniego użytkowania obiektu rodzina Skarszewskich uzyskała od administratora biskupstwa krakowskiego Jana Alberta Wazy w roku 1633, "za czynszem rocznym 24 złp, na rzecz biskupstwa i 5 złp na rzecz kapituły oraz 10 złp za spuszczenie stawu".

Od roku 1721 klucz brodzki z nadania biskupa krakowskiego Konstantego Szaniawskiego stanowi wyposażenie seminarium duchownego księży kamunistów w Kielcach. Z ich inicjatywy wybudowane tu dymarki istniały od roku 1784. Zakład nie przynosił jednak spodziewanych profitów. Jego modernizację przeprowadził w końcu XVIII wieku kolejny dzierżawca - Nowosielski, powstał wtedy półwielki piec i dwie fryszerki, zniszczone i doprowadzone niemal do bezczynności" przez dwie wielkie powodzie w latach 1812 i 1813. Nowosielski administrował zakładem do roku 1818. W tymże roku "dobra Brody \...\ zostały z pewnymi wyłączeniami oddane górnictwu jako posiadające wiele kuźnic i wielkich pieców". W roku 1819 fabryki Brodzkie ponownie puszczono w bieg.

Upaństwowienie dóbr kościelnych w ostatnich latach I Rzeczypospolitej skłoniło księdza Stanisława Staszica (1880 r.) do wielkiego eksperymentu gospodarczego, jakim był "ciągły zakład fabryk żelaza", usytuowany wzdłuż biegu Kamiennej. W ramach tego zespołu ciągnącego się od Skarżyska do Nietuliska będą funkcjonować Brody przez cały XIX wiek, jako ważne ogniwo Staropolskiego Okręgu Przemysłowego.

II.2 Potencjał demograficzny i gospodarczy.

II.2.1 Demografia

Gminę Brody według stanu na dzień 31.12.2005 r zamieszkiwało 11.105 osób. Przy dużej powierzchni (161 km²) i dużym odsetku powierzchni lasów (71 % powierzchni gminy) co daje wskaźnik gęstości zaludnienia na poziomie około 69 os/km². Jest to wartość dużo niższa od średniej powiatu (184 os/km²), województwa (104 os/km²) i kraju (122 os/km²)

Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Brody w latach 2001-2005

	rok	2001	2002	2003	2004	2005
Gmina Brody	osób	11187	11206	11121	11114	11105
					w tym kobiety:	5693
					w tym mężczyźni:	5412

Jak widać z powyższej tabeli, występuje powolna tendencja spadku liczby ludności zamieszkującej gminę. Wskaźnik przewagi kobiet nad mężczyznami w gminie Brody w roku 2005 wynosił 105. W 2004 roku w województwie świętokrzyskim na 100 mężczyzn przypadało 104 kobiety, w powiecie starachowickim 106 kobiet, w gminach sąsiadujących z Gminą Brody: Mirzec ok 100,9 kobiet, Pawłów 98,9 kobiet.

Tabela 4. Liczba ludności w podziale na sołectwa, w latach 2001-2005

Lp.	Rok	Liczba mieszkańców				
		2001	2002	2003	2004	2005
	Miejscowość:					
1.	Adamów	875	883	886	900	916
2.	Brody	1742	1737	1727	1736	1715
3.	Budy Brodzkie	158	157	151	158	161
4.	Bór Kunowski	219	213	205	201	196
5.	Dziurów	894	909	897	891	890
6.	Jabłonna	363	363	363	359	352
7.	Krynki	1284	1273	1261	1273	1277

8.	Kuczów	968	993	996	990	997
9.	Lipie	535	530	524	522	522
10.	Lubienia	1083	1094	1080	1067	1060
11.	Młynek	926	915	908	896	910
12.	Ruda	592	603	604	607	612
13.	Rudnik	376	376	365	359	352
14.	Staw Kunowski	373	368	367	377	369
15.	Styków	799	792	787	778	776
RAZEM		11187	11206	11121	11114	11105

Najwięcej ludności zamieszkuje miejscowości: Brody, Krynki, Lubienia.

Tabela 5. Sytuacja demograficzna gminy Brody w latach 2001 – 2005:

Lp.	Zdarzenie rzeczywiste	2001	2002	2003	2004	2005
1	urodzenia	107	117	85	98	110
2	zgony	95	109	133	98	116
3	małżeństwa	62	67	81	55	58

Współczynnik dynamiki demograficznej w Gminie Brody jest niekorzystny, spada przyrost naturalny. W gminie występuje ujemne saldo migracji. W ostatnich latach daje się zauważyć spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Struktura jednostek gospodarczych, zatrudnienie, bezrobocie.

Strukturę jednostek gospodarczych oraz zatrudnienie przedstawiają poniższe tabele:

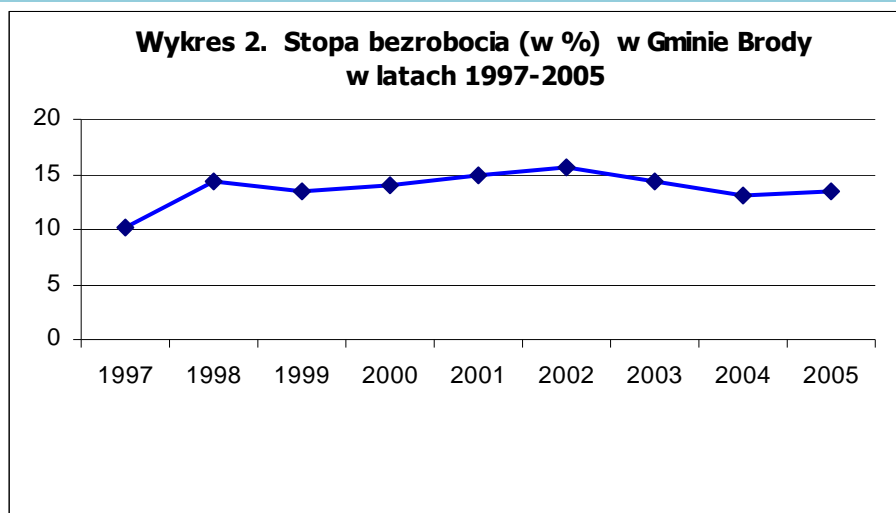
Tabela 6. Jednostki gospodarcze na terenie gminy Brody

Jednostki zarejestrowane wg sektorów	Jedn. m.	1995	1996	1997	2002	2003	2004
Ogółem	Jed.gosp.	247	312	309	532	524	496
Sektor publiczny	Jed.gosp.	15	15	16	18	17	18
Sektor prywatny	Jed.gosp.	232	297	293	514	507	478
Osoby fizyczne	Jed.gosp.	208	268	256	465	458	426

Tabela 7. Bezrobocie w gminie Brody w latach 1997-2005

ROK	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Liczba bezrobotnych	1 124	1 161	1 498	1 556	1 670	1 756	1 606	1 468	1 502
Stopa bezrobocia%	10,2	14,4	13,5	14	15	15,6	14,3	13,1	13,4

Bezrobocie, które w roku 1993 obejmowało 1804 osoby, a w roku 2004 - 1453 osoby wykazuje powolny, ale systematyczny spadek.

W tabeli zamieszczonej poniżej przedstawiono stopę bezrobocia w powiatach województwa świętokrzyskiego w I kwartale 2005 roku.

Tabela 8. Bezrobocie w województwie świętokrzyskim (%) I kwartał 2005

Końskie	32.00 %
Skarżysko Kamienna	32.40 %
Starachowice	27.60 %
Ostrowiec Świętokrzyski	28.20 %
Opatów	20.20 %
Sandomierz	16.70 %
Włoszczowa	23.20 %
Jędrzejów	18.60 %
Pińczów	15.70 %
Busko - Zdrój	12.90 %
Kazimierza Wielka	13.50 %
Staszów	18.00 %
Kielce (powiat)	29.00 %
Kielce (miasto)	15.80 %

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów (Dz. U. z dnia 30 grudnia 1999 r. Nr 110, poz. 1264 z późn. zm.) według stanu na rok 2005 **Gmina Brody** jako część powiatu starachowickiego obok powiatu koneckiego **należy** (w województwie świętokrzyskim) **do**

obszaru zagrożonego wysokim bezrobociem strukturalnym. W pierwszym kwartale roku 2005 na terenie powiatu starachowickiego zarejestrowano 11 461 osób bez pracy, podczas gdy w ostatnim kwartale roku 2004 na terenie Gminy Brody zarejestrowano 1453 osób. Według tych danych w gminie Brody zamieszkuje ok. 12.5 % ogólnej liczby bezrobotnych powiatu starachowickiego.

W rejestrze prowadzonym przez Urząd Gminy w Brodach figurowały wg stanu na dzień 31.12.2005 - 443 podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

W roku 2005 zarejestrowano 55 podmiotów, a wykreślono z ewidencji 47. Jest to pierwszy rok od dłuższego czasu, w którym ilość wykreśleń z ewidencji nie przekracza ilości zarejestrowanych działalności.

Do ewidencji zgłaszano przede wszystkim działalność z zakresu handlu detalicznego i obwoźnego oraz różnego rodzaju usługi, m.in. usługi związane z gospodarką leśną. Zmniejszyła się liczba osób podejmujących działalność gospodarczą związaną z transportem i usługami budowlanymi.

Wśród działalności gospodarczych prowadzonych przez mieszkańców gminy Brody wyróżniają się punkty handlowe, ze względu na wydawanie tym osobom oddzielnych zezwoleń na sprzedaż (podawanie) napojów alkoholowych.

W Tabeli nr 9 przedstawiono liczbę osób pracujących na terenie gminy Brody w podziale na poszczególne sektory.

Tabela 9. Pracujący wg sektorów w Gminie Brody

Pracujący (w osobach)	1995	1996	2002	2003
Ogółem	1721	1774	1213	1313
mężczyźni	1092	1127	876	907
kobiety	629	647	337	406
Sektor rolniczy ogółem	138	119	27	22
mężczyźni	112	100	25	21
kobiety	26	19	2	1
Sektor przemysłowy ogółem	1106	1122	975	963
mężczyźni	831	841	769	775
kobiety	275	81	206	188
Sektor usługowy ogółem	477	533	211	328
mężczyźni	149	186	82	111
kobiety	328	347	129	217
Sektor usługowy – usługi rynkowe ogółem	109	146	56	84
mężczyźni	37	57	31	50
kobiety	72	89	25	34
Sektor usługowy – usługi nierynkowe ogółem	368	387	155	244
mężczyźni	112	129	51	61
kobiety	256	258	104	183

Pracujący ogółem w roku 1995 stanowili grupę 1721 osób, w roku 2004 – 1308. Najwięcej spośród pracujących stanowią osoby zatrudnione w przemyśle.

Do głównych pracodawców na terenie gminy Brody można zaliczyć następujące firmy :

- Zakłady Gorniczo Metalowe "Zębiec" S.A
- " Mikron" z Lubieni
- ZUL "Leśnik" z Krynek
- "Zej – Drop" z Adamowa
- Ośrodek Usług Socjalnych "RELAX"
- "Fenix" Zębiec Producent Stolarki Okiennej
- Urząd Gminy Brody
- Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej
- Szkoły Podstawowe i Gimnazja
- F.H.U. "IRENA" Stacja Paliw w Krynkach
- Stacja Paliw "Kucharski" w Lubieni
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Biblioteka publiczna
- Gminna Spółdzielnia "SCH"
- Poczta Polska
- Oraz liczne obiekty handlu detalicznego, usług gastronomicznych

Rolnictwo

Rolnictwo w gminie Brody charakteryzuje się zróżnicowanymi, na ogół słabymi warunkami przyrodniczo-glebowymi, wysoce niekorzystną strukturą agrarną i nadmiernym zatrudnieniem, a także silną recesją produkcji rolniczej oraz nasileniem niekorzystnych zjawisk w rolnictwie i jego otoczeniu. Gminę Brody charakteryzuje także jeden z najniższych wskaźników ilustrujących wielkość gospodarstwa rolnego – średnio jego powierzchnia wynosi 1,1 - 3,0 ha. Dominuje sektor indywidualny, stanowiący 97% działalności rolniczej.

Gospodarstwa rolne obejmują 3869 ha, w tym 215 ha lasu i 3417 ha użytków rolnych.

W strukturze zasiewów wg stanu na koniec czerwca 1997 roku dominują ziemniaki (450 ha), w dalszej kolejności pszenżyto (330 ha) i żyto (280 ha). Najmniej wysiewa się pszenicy (150 ha) co niewątpliwie wynika z małej ilości gleb dobrych. W 1997 roku w gminie Brody nie uprawiano roślin przemysłowych. Najefektywniej przebiega uprawa ziemniaków – 145 dt(q)/ha.

Powyżej wymienione czynniki oraz niedofinansowanie gospodarstw jest zapewne powodem

słabszych wyników w zakresie uprawy zbóż oraz przeciętnych w uprawie ziemniaka i warzyw. Bardziej zadowalające wyniki gmina odnotowuje w hodowli bydła. Obsługa weterynaryjna, doradztwo rolnicze, usługi z zakresu melioracji i urządzeń wodnych są pełnione przez rejonowe oddziały właściwych instytucji wojewódzkich.

II.2.2 Stan rozwoju infrastruktury wiejskiej.

II.2.2.1 Infrastruktura społeczna.

Edukacja i wychowanie

Na terenie Gminy Brody działa 12 szkół w tym:

Trzy prowadzone są przez Stowarzyszenia:

- Szkoła Podstawowa w Lipiu
- Szkoła Podstawowa w Stawie Kunowskim
- Szkoła Podstawowa w Rudniku

Funkcjonująca Szkoła Podstawowa w Rudzie prowadzona jest na zasadzie działalności gospodarczej

Gmina prowadzi następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa w Adamowie
- Szkoła Podstawowa w Brodach
- Szkoła Podstawowa w Dziurowie
- Szkoła Podstawowa w Krynkach
- Szkoła Podstawowa w Lubieni
- Szkoła podstawowa w Stykowie
- Publiczne Gimnazjum w Rudzie
- Publiczne Gimnazjum w Krynkach

W sumie w szkołach tych pracuje 139 nauczycieli, w tym 100 w szkołach podstawowych i 39 w gimnazjach. Liczbę uczniów w szkołach gminy za lata ubiegłe oraz przewidywaną liczbę uczniów w latach przyszłych przedstawiają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 10. Liczba uczniów w szkołach Gminy Brody w latach 2003 – 2006

	Rok szkolny 2005/06	Rok szkolny 2004/05	Rok szkolny 2003/04
Szkoły Gimnazjalne	430	444	468
Szkoły podstawowe	912	961	1049
Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach	1342	1405	1517

Tabela 11. Przewidywana liczba uczniów szkół w Gminie Brody w latach 2006–2009:

	Rok szkolny 2006/07	Rok szkolny 2007/08	Rok szkolny 2008/09
Szkoły Gimnazjalne	451	418	399
Szkoły podstawowe	881	843	821
Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach	1332	1261	1220

Z danych przedstawionych w Tabeli nr 11 wynika, iż w szkolnictwie dominuje tendencja spadkowa w ilości dzieci uczęszczających do szkół obecnie i w perspektywie najbliższych trzech lat. Od roku 2003 do 2006 liczba dzieci uczęszczających do szkół na terenie Gminy zmniejszyła się o 175 uczniów. Szacuje się, że w perspektywie do 2009 roku liczba ta zmniejszy się o 297 uczniów.

Ochrona zdrowia

Potrzeby ludności zamieszkałej na terenie Gminy Brody w zakresie ochrony zdrowia zapewniają:

- działające ośrodki zdrowia: Gminny Ośrodek Zdrowia w Brodach, Ośrodek Zdrowia w Lubieni, Ośrodek Zdrowia w Stykowie
- trzy apteki: w Krynkach, Stykowie i Lubieni
- 7 lekarzy (4 lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, 3 lekarzy specjalistów).

Przy liczbie mieszkańców 11105 zamieszkujących Gminę Brody (według danych z 2005 r.) i 7 pracujących lekarzach, na jednego lekarza przypada około 1586 osób, zaś na jedną aptekę około 3701 osób.

Sport, rekreacja, kultura

Na terenie Gminy znaczącą rolę w zakresie aktywności związanej z organizowaniem działań sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych odgrywa Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Brodach. W ramach podstawowych działań Ośrodka funkcjonują: Zespół Śpiewaczy Senior, Zespół Śpiewaczy Brodowianie, Świetlica Środowiskowo – Terapeutyczna, Prywatne Ognisko Muzyczne.

Na terenie gminy odbywają się Eliminacje Międzynarodowych Buskich Spotkań z Folklorem – cykliczna impreza powiatowa.

W działania związane z aktywizacją społeczności lokalnej zaangażowane są istniejące organizacje pozarządowe m.in. Stowarzyszenie Sportowe "Zapora Młynek – Przymiarki",

Stowarzyszenie "Brody nad Kamienną", Stowarzyszenie "Nowa Szkoła" w Stawie Kunowskim, Stowarzyszenie Sportowe "Kamienna", Stowarzyszenie Sportowe "Wodnik" i inne.

II.2.2.2 Infrastruktura techniczna.

Infrastruktura drogowa

Przez obszar objęty Zintegrowaną Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich przebiegają 2 drogi krajowe:

- droga krajowa nr 9 Warszawa - Radom - Rzeszów – Barwinek (zapewniająca powiązanie na kierunku północ - południe),
- droga krajowa nr 42 Skarżysko Kamienna – Starachowice.

Planowane jest ich poszerzenie do parametrów dróg głównych ruchu przyspieszonego, o przekrojach dwujezdniowych.

Przez teren gminy przebiegają także drogi powiatowe:

- droga Starachowice - Suszarnia, przechodząca przez Lubienię,
- droga Starachowice - Styków - Dąbrowa - Pawłów, dalej przebiegająca przez Styków i Krynki.
- droga Brody Fabryczne - Krynki, biegnąca po południowej stronie Zalewu Brodzkiego,
- droga prowadząca przez Adamów,
- droga Styków - Adamów - Starachowice,

Docelowo mają one mieć klasę dróg głównych bądź zbiorczych. Pozostałe drogi publiczne, to drogi gminne.

Ważnym elementem systemu komunikacyjnego jest linia kolejowa Łódź - Dęblin, zapewniająca połączenia na kierunku wschód - zachód. Przystanki kolejowe znajdują się w Stykowie, Brodach i Stawie Kunowskim.

Droga krajowa nr 9 jest silnie obudowana jedynie w rejonie wiaduktu nad koleją oraz Kamienną - jest to odcinek nowo zrealizowany, w parametrach docelowych. Modernizacji, w tym poszerzenia do przekroju dwu jezdniowego, wymagają pozostałe odcinki tej drogi.

Modernizacji wymagają drogi powiatowe, które powinny posiadać parametry dróg głównych lub zbiorczych. Rozbudowy wymaga system gminnych dróg publicznych, zwłaszcza w rejonie zbiornika w Brodach, dla obsługi istniejącej i przyszłej zabudowy rekreacyjno - letniskowej i mieszkaniowej.

Dla poprawy bezpieczeństwa użytkowania układu komunikacyjnego oraz dla zapewnienia możliwości innego, niż samochodem, dotarcia do najatrakcyjniejszych turystycznie terenów gminy wskazane jest utworzenia na terenie Brodów systemu dróg i ścieżek rowerowych.

Ogólna długość dróg na obszarze gminy wynosi: 22 km wojewódzkich, 58 km powiatowych oraz 30 km dróg gminnych.

Sieć drogowa jest stosunkowo gęsta i rozbudowana co wynika z podmiejskiego charakteru gminy i jej znacznej urbanizacji.

Tabela 12. Zestawienie dróg krajowych i powiatowych na terenie gminy Brody

Lp.	Nr drogi	Relacja	Kategoria
1	9	Radom – Rzeszów	krajowa
2	42	Żarnowiec - Końskie - Starachowice-Rudnik	krajowa
3	15916	Dąbrowa – Styków	powiatowa
4	15918	Styków - Adamów – Starachowice	powiatowa
5	15921	Połać – Starachowice	powiatowa
6	15929	droga 9 - Brody Fabryczne -Krynki droga 746	powiatowa
7	15917	Kuczów przez wieś	powiatowa
8	15919	Adamów przez wieś	powiatowa
9	15920	Starachowice - Dziurów –Styków	powiatowa
10	15922	Lipie - Henryk – Szyb	powiatowa
11	15923	Komorniki – Suszarnia	powiatowa
12	15924	Lubienia - Przymiarki -Działki – Młynek	powiatowa
13	15925	Brody - Staw Kunowski –Rudnik	powiatowa
14	15926	Bór Kunowski - Staw Kunowski	powiatowa
15	15927	Krynki Duże – Rudnik	powiatowa
16	15928	Krynki Fabryczne - Krynki Małe	powiatowa
17	15930	Styków – Brody	powiatowa
18	15931	Styków – Kałków	powiatowa

Gospodarka wodno – ściekowa

Wszystkie miejscowości na terenie gminy objęte są siecią wodociągów. Długość sieci wodociągowej w roku 1998 wynosiła ogółem 121 433 m. Wszystkie sieci wodociągowe oraz ujęcia wód są własnością Międzygminnego Związku Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach. Eksploatatorem sieci jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach.

Podstawowymi źródłami zasilania w wodę jest system wodociągowy Starachowic oraz studnia lokalna w Krynkach. Woda dostarczana ze Starachowic w ilości ca 247 tys. m³/rok pokrywa ca 50% zapotrzebowania. Źródłem wody dla wodociągu w Krynkach jest studnia lokalna o wydajności 28 m³/h. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje szereg studni wierconych będących własnością indywidualną lub własnością zakładów pracy. Łączna wydajność tych ujęć wynosi 198 m³/h.

Dostawa wody pitnej w pełni pokrywa aktualne zapotrzebowanie. Istnieje również rezerwa na zapotrzebowanie większe od obecnego.

Woda w studni w Krynkach charakteryzuje się dobrą jakością. Poza chloratorami nie stosuje się urządzeń do uzdatniania wody.

Strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej wyznacza ogrodzenie ujęcia. Strefa pośrednia ochrony sanitarnej obejmuje obszar o zasięgu 680 m od obudowy studni nr 1w Krynkach.

Ze względu na materiał użyty do budowy ciągu magistralnego w Krynkach (rury azbestowo-cementowe) oraz jego zły stan techniczny - wodociąg ten wymaga przebudowy.

Na terenie gminy znajduje się szereg studni wierconych ujmujących wody z pierwszego, drugiego lub trzeciego poziomu wodonośnego z utworów triasu lub jury.

Na terenie gminy istnieją dwa zbiorcze systemy kanalizacji ściekowej oparte o zrealizowane oczyszczalnie ścieków:

- kanalizacja zrzucająca ścieki do oczyszczalni w Stykowie (przepustowość 330 m³/dobę z możliwością rozbudowy do 600 m³/dobę), ze stumetrową strefą uciążliwości w promieniu obiektu,
- kanalizacja zrzucająca ścieki do oczyszczalni w Krynkach (przepustowość 300 m³/dobę z możliwością rozbudowy do 900 m³/dobę), dla której należy ustanowić strefą uciążliwości j.w.

Są to oczyszczalnie biologiczno-chemiczne wykorzystujące technologię DIPOL. Technologia ta umożliwia wysokoefektywne usuwanie zanieczyszczeń organicznych i biogenych.

Strefa ochrony sanitarnej oczyszczalni w Stykowie obejmuje obszar w promieniu 100m, strefa ochrony sanitarnej oczyszczalni w Krynkach zawarta jest w granicach ogrodzenia.

Główna sieć kanalizacji obejmuje m in. Dziurów, Adamów, Styków, Brody i Krynki oraz częściowo Młynek. Sieć kanalizacyjna ma obecnie około 60 km bieżących długości.

Efektem prowadzonych od kilku lat inwestycji, obejmujących rozbudowę systemu kanalizacji oraz przebudowę kolektora doprowadzającego wodę do oczyszczalni w Krynkach, jest poprawa czystości wód Zalewu Brodzkiego oraz rzeki Kamiennej. Utrzymanie tego stanu,

umożliwiającego rekreacyjne wykorzystanie zalewu (kąpiele), wymaga jednak współpracy wszystkich gmin leżących w dolinie rzeki i zlewni Kamiennej.

Na terenie gminy nie występują zorganizowane systemy odprowadzania wód opadowych.

Na terenie gminy nie funkcjonuje system gromadzenia i unieszkodliwiania odpadów. Brakuje także zorganizowanego wysypiska odpadów. Odpady komunalne z kontenerów i pojemników przydomowych wywożone są na lokalne wysypisko w miejscowości Janik w gminie Kunów, przeznaczone do rozbudowy i modernizacji.

Na terenie gminy funkcjonuje pięć cmentarzy. W planach istnieje projekt cmentarza w Stawie Kunowskim.

Zaopatrzenie w energię

Zasilanie gminy Brody w energię elektryczną dokonywane jest głównie za pośrednictwem linii średniego napięcia zbiegających się na Posterunku Energetycznym w Brodach. Są to linie wyprowadzone z odpowiednich pól 15 kV z GPZ 1 i GPZ2 Starachowice, z GPZ Kunów i z GPZ Nowa Słupia oraz z GPZ Iłża. Północno-zachodnia część gminy zasilana jest z GPZ 2 Starachowice za pośrednictwem linii średniego napięcia relacji GPZ 2 Starachowice - GPZ Iłża. Stan techniczny tych linii jest dobry i zapewnia prawidłowe zasilanie stacji transformatorowych 0,4 kV na terenie gminy.

Konieczność wymiany stacji transformatorowych na większe oraz budowa nowych stacji 15/04 kV winna wynikać z polityki przestrzennej gminy, zmierzającej do wyzwalania nowych terenów budowlanych.

Przez teren gminy przebiegają dwa gazociągi magistralne wysokoprężne zasilające Łódź i Warszawę.

Gazociągiem źródłowym dla gminy Brody iłżeckie jest przesyłowy gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Sandomierz - Lubienia. Istnieją również 3 stacje redukcyjno - pomiarowe I - go stopnia. Według stanu na 31.12.1997 roku liczba podłączonych odbiorców ogółem wynosi 1186. Gmina Brody zaopatrywana jest siecią gazową średniego ciśnienia. Całkowita długość tej sieci wynosi 105 km.

Przewiduje się doprowadzenie sieci gazowej do wsi Bór Kunowski. Planowana ilość odbiorców 30, długość sieci - około 6 km.

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się poprzez przydomowe i przyzakładowe kotłownie. W tym zakresie powinno się dążyć do wykorzystywania ekologicznych surowców energetycznych i eliminowania paliw stałych.

II.3. Uzasadnienie spójności obszaru ZSR0W

Niniejsza Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich opracowana została dla Gminy Brody, w skład której wchodzi 16 sołectw. Gmina Brody charakteryzuje się wysoką gęstością zaludnienia, dużym rozdrobnieniem rolnictwa, oraz wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i kulturowymi.

Gmina Brody posiada wspólną i bogatą historię. Od najdawniejszych czasów dolina Kamiennej stanowiła dogodne miejsce do zakładania osad ludzkich. Już w pierwszych wiekach naszej ery płonęły tu ognie dymarek i na wielką skalę produkowano żelazo cenione w cesarstwie rzymskim. Obecnie wystarczy trochę poszukać, aby znaleźć na terenie Gminy Brody starożytne kłocę żużla. Okres średniowiecza w tym regionie zaznaczył się intensywnym rozwojem hutnictwa. Powstawały tu liczne kopalnie rudy i kuźnie, w których wytwarzane były różnorakie wyroby żelazne. Dziś w wielu zakątkach lasu zachowały się ślady kopalń w postaci dołów otoczonych wałem. Ożywienie gospodarcze terenów obecnej Gminy Brody nastąpiło za przyczyną ks. Stanisława Staszica, który planował zlokalizowanie wzdłuż Kamiennej nowoczesnego kombinatu metalurgicznego. Ważnym ogniwem było wybudowanie w 1834 r. pudlingarni i walcowni w Brodach, która przerabiała surówkę z wielkiego pieca w Starachowicach na kowalne żelazo. Wszystkie urządzenia napędzane były dzięki energii spadku wód spiętrzonych przez tamę. Część przelewu i budynek administracyjny zakładu można oglądać do dziś. Okres prężnego rozwoju nie trwał jednak długo. Potężna powódź zniszczyła tamę, część przelewu w Brodach i wszystkie zakłady przemysłowe zbudowane w Dolinie Kamiennej.

Istotnym czynnikiem, który łączy miejscowości i wsie Gminy Brody jest Zalew Brodzki. Jest to sztuczny zbiornik, utworzony jako retencyjny, który stanowi atrakcję dla turystów. Walorem Gminy są też obszary leśne, które stanowią ponad 70% jej powierzchni. Przeważająca część obszaru gminy należy do zlewni rzeki Kamiennej – stąd nazwa Stowarzyszenia "Brody nad Kamienną"

W tradycji ustnej żywe są do dziś barwne opowieści o prawdziwych wydarzeniach i legendy, które kształtowały tożsamość mieszkańców i cementowały społeczeństwo. Niektóre zapisane w kronikach parafialnych stanowią ciekawy materiał do badań nad tym, jak tworzyła się wspólnota dóbr duchowych i materialnych obecnej Gminy Brody.

III. Aktualnie wdrażane inicjatywy/projekty na obszarze ZSROW

Na terenie gminy Brody realizowane są aktualnie różne projekty, które przedstawione zostały w poniższych tabelach.

Tabela 13.1. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Budowa centrum rekreacyjno sportowego w Adamowie.
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) Na liście rezerwowej Sektorowego Programu Operacyjnego z dużym prawdopodobieństwem zakwalifikowania się do dofinansowania w 2006r jest tenże projekt. Planujemy więc na rok bieżący środki własne w wysokości 58 800zł oraz 112 tys. ze środków unijnych na jego rozpoczęcie.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe▪ Budżet państwa✓ Środki UE▪ Środki prywatne▪ Inne, jakie	
Rodzaj źródła finansowania (programu):	Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich.
Wartość całkowita Projektu:	313 426zł.
Okres realizacji Projektu:	2005 – 2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

Tabela 13.2. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Budowa budynku administracyjnego Urzędu Gminy w Brodach.
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania)	Na koniec kwietnia przekazany zostanie projekt techniczny budynku administracyjnego, a następnie uzyskane zostanie pozwolenie na budowę ze Starostwa Powiatowego w Starachowicach. Wykonanie obiektu planuje się w latach 2006 – 2007 szacunkowy koszt wykonania 3 600 623zł Z tego na rok 2006 planuje się przerób 2 950 000zł.
Źródła finansowania projektu:	✓ Środki samorządowe▪ Budżet państwa▪ Środki UE▪ Środki prywatne▪ Inne, jakie
Rodzaj źródła finansowania (programu):	Środki własne
Wartość całkowita Projektu:	Koszt przedsięwzięcia – 3 600 623zł zł
Okres realizacji Projektu:	2006 – 2007
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.)	

Tabela 13.3. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	„Likwidacja barier architektonicznych w placówkach służby zdrowia na terenie Gminy Brody”
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) Montaż wind dla osób niepełnosprawnych w ośrodkach zdrowia w Brodach i Lubieni przyczyni się do: - umożliwienia osobom niepełnosprawnym samodzielnego korzystanie z opieki medycznej nie tylko w domu, ale pełny dostęp do placówek służby zdrowia, w pełnym zakresie działalności jaką prowadzi Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brodach: dostęp do lekarza pierwszego kontaktu, pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej i położnej rodzinnej, dostęp do poradni specjalistycznych, USG, EKG, gabinetów zabiegowych, gabinetu stomatologicznego,- poprawy jakości opieki medycznej nad osobami niepełnosprawnymi poprzez stworzenie dostępności do bazy diagnostycznej i poradni specjalistycznych,- umożliwienia osobom niepełnosprawnym czynnego funkcjonowania w społeczności gminnej dzięki umożliwieniu im samodzielnego, dowolnego poruszania się po terenie i placówkach służby zdrowia na terenie Gminy Brody,- zmniejszenia u niepełnosprawnych poczucia odizolowania od reszty społeczności oraz stworzenia im dogodnych warunków do prowadzenia samodzielnej egzystencji bez uzależnienia od osób trzecich,- zachęci niepełnosprawnych do dalszego leczenia czy rehabilitacji poprzez stworzenie im możliwości samodzielnego podejmowania decyzji w zakresie realizacji swoich potrzeb zdrowotnych,- zmniejszy poczucia izolacji społecznej osób niepełnosprawnych i pozwoli na lepszą integrację osób niepełnosprawnych z pozostałą społecznością,	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe▪ Budżet państwa▪ Środki UE▪ Środki prywatne✓ Inne - PFRON	
Rodzaj źródła finansowania (programu):	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Wartość całkowita Projektu:	Koszt przedsięwzięcia – 42 000 zł
Okres realizacji Projektu:	2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.)	

Tabela 13.4. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Prace termomodernizacyjne na obiektach użyteczności publicznej.
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) W ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego EOG złożono wniosek o dofinansowanie na wartość 1 460 070 zł na wykonanie prac termomodernizacyjnych w 13 obiektach użyteczności publicznej. Wysokość dofinansowania to 85% kosztów czyli 1 241 060zł. Wniosek został pozytywnie oceniony pod względem formalnym, obecnie trwa jego ocena merytoryczna w NFOŚriGW. Planowany okres realizacji przedsięwzięcia III kw. 2006r do IV. 2007r.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe ▪ Budżet państwa▪ Środki UE▪ Środki prywatne✓ Inne	
Rodzaj źródła finansowania (programu):	Norweski Mechanizm Finansowy
Wartość całkowita Projektu:	Koszt przedsięwzięcia – 1 460 070 zł
Okres realizacji Projektu:	2005 – 2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.)	

Tabela 13.5. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Przedłużenie sieci wodociągowych
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) Planuje się przedłużenia sieci wodociągowych w miejscowościach Kuczów – ul. Ostrowiecka (400mb), Krynki – ul. Polna (450mb), w Brodach (370mb) zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami mieszkańców	
Źródła finansowania projektu: ▪ Środki samorządowe▪ Budżet państwa▪ Środki międzynarodowe, np. UE, w tym wspierające rozwój obszarów wiejskich▪ Środki prywatne✓ Inne, jakie MZWIK – Jednostka eksploatacyjna (publiczna)	
Rodzaj źródła finansowania (programu):	MZWIK
Wartość całkowita Projektu:	ok. 100 000 zł
Okres realizacji Projektu:	2006 – 2007
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

Tabela 13.6. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Remont Szkoły Podstawowej w Stykowie
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) Na obiekcie tym w roku 2006r. planuje się budowę ogrodzenia i zagospodarowanie terenu oraz wykonanie sanitariatów i adaptację byłej sali gimnastycznej na bibliotekę.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe ▪ Budżet państwa ▪ Środki UE ▪ Środki prywatne ▪ Inne	
Rodzaj źródła finansowania	
Wartość Projektu:	Koszt przedsięwzięcia – 120 000 zł
Okres realizacji Projektu:	2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.)	

Tabela 13.7. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Budowa parkingu w Młynku wraz z wykupem gruntów i projektem technicznym budowy.
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) Opracowywana jest dokumentacja na powyższe zadanie. Przewidywany koszt przedsięwzięcia określa się na kwotę ok. 131 tys. Wykonanie - do końca 2006 roku. Efektem rzeczowym będzie powiększenie istniejącego parkingu w Młynku do powierzchni ok. 2 000m ² .	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe▪ Budżet państwa▪ Środki UE▪ Środki prywatne▪ Inne	
Rodzaj źródła finansowania	
Wartość projektu	Koszt przedsięwzięcia – 131 000 zł
Okres realizacji	2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

Tabela 13.8. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Budowa Szkoły Podstawowej w Dziurowie
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) Budowę Szkoły Podstawowej w Dziurowie rozpoczęto w 1998r. zgodnie z umową nr 4/98 z dn. 16.04.1998r. Wobec braku środków własnych oraz dofinansowania z zewnątrz od czerwca 1999r prace zostały wstrzymane (aneks nr 1 z dn. 01.06.1999r). Wznowienie prac na obiekcie nastąpiło z dniem 01.07.2002r. ustalono termin zakończenia robót na dzień 30.04.2004r.(aneks nr 2 z dn. 11.04.2002r.). W roku 2004 wykonano konstrukcję dachu wraz z pokryciem i zakończono prace objęte umową Nr 4/98 z dnia 16.04.1998r. - uzyskano „stan surowy otwarty budynku”. Ogółem koszt powyższych robót wyniósł 1.256.665 zł. brutto w tym w roku 2004 poniesiono środki w wysokości 488.408 zł. Przedmiotowy obiekt szkolny to budynek 2 kondygnacyjny z częściowym podpiwniczeniem wykonany w technologii tradycyjnej o powierzchni zabudowy 952,6 m ² , powierzchni użytkowej 1712,8 m ² i kubaturze 10022,5 m ³ . Efekt rzeczowy po zakończeniu robót, to: 6 klas lekcyjnych, pracownia komputerowa, biblioteka z czytelnią, oddział „0” z własną szatnią i sanitariatem, sala gimnastyczna wraz z zapleczem, zespół żywieniowy (90 obiadów dziennie, 32 miejsca na sali konsumpcyjnej), komunikacja, gabinet dyrektora, pokój nauczycielski, kotłownia gazowa oraz 2 boiska sportowe.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe✓ Budżet państwa ▪ Środki UE▪ Środki prywatne▪ Inne	
źródło finansowania	Kontrakt Wojewódzki
Wartość projektu	3.270.000 zł
Okres realizacji	1998 – 2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

Tabela 13.9. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Wyrównanie Szans Mieszkańców Wsi – Organizacja Gminnego Centrum Informatycznego .
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) W ramach realizacji pierwszego etapu projektu zostanie utworzone na terenie gminy Brody Centrum Informatyczne, dzięki któremu bezrobotni będą mogli bezpłatnie wyszukiwać ofert pracy w zasobach internetowych, przygotować podania, doskonalić swoją wiedzę informatyczną, korzystać z doradztwa, natomiast dzieci i młodzież z rodzin ubogich będą mogły zapoznać się z budową, zasadami funkcjonowania komputerów oraz korzystać z Internetu, pozostali mieszkańcy będą uiszczać niewielką opłatę. Dochód będzie przeznaczony na organizowanie szkoleń informatycznych oraz dalszy rozwój centrum. W tym celu w pierwszym etapie wykonane zostaną prace remontowo-adaptacyjne trzech pomieszczeń przeznaczonych pod przyszłe centrum oraz wyposażenie w dwa komputery. Docelowo centrum ma posiadać 8 stanowisk komputerowych. Część prac nie wymagających odpowiednich uprawnień zostanie wykonana nieodpłatnie przez członków ochotniczej straży pożarnej oraz mieszkańców miejscowości Brody. Do obsługi centrum zostanie zatrudniona jedna bezrobotna osoba z terenu gminy Brody. Konieczność powstania takiego centrum wynika z małej dostępności Internetu oraz komputerów wśród osób ubogich, których nie stać na kupno własnego sprzętu komputerowego. Dzięki dużym zasobom internetowym bezrobotni będą mogli bardziej efektywniej poszukiwać pracy nie tylko na terenie własnej gminy, ale również całego kraju oraz podnosić swoje kwalifikacje zawodowe i korzystać z pomocy przygotowania podań przez pracownika.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe ▪ Budżet państwa ▪ Środki UE ▪ Środki prywatne ✓ Inne	
Rodzaj źródła finansowania (programu):	Fundacja Wspomagania Wsi
Wartość projektu:	17.991,50 zł
Okres realizacji :	2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

Tabela 13.10. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Wykonanie projektu budowlanego i przebudowa kotłowni wraz z instalacją c.o. w Ośrodku Zdrowia w Lubieni.
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) W związku z częstymi awariami kotła JUBAM zgłaszanymi przez Dyrektora Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej i konserwatora kotłowni grzewczych w budynkach użyteczności publicznej w Gminie Brody, wykonano projekt budowlany przebudowy kotłowni grzewczej wraz z wymianą grzejników. Zakres prac obejmuje: wymianę grzejników, wymianę kotła ze sterownikiem, instalację podgrzewacza ciepłej wody oraz urządzenia zabezpieczające pracę kotłowni. Koszt powyższego 92 500. Wysokość wydatków do poniesienia w roku bieżącym 87 500 w tym: 68 600 - dochody własne gminy, 18 900 - dotacja NFOŚriGW.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe ▪ Budżet państwa ▪ Środki UE ▪ Środki prywatne ✓ Inne	
Źródła finansowania:	dotacja NFOŚriGW
Wartość projektu:	92.500zł
Okres realizacji:	2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.)	

Tabela 13.11. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Kompleksowe uregulowanie gospodarki ściekowej w Gminie Brody
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) I etap jest w trakcie realizacji od czerwca 2005r. Zakończenie planuje się we wrześniu 2006r. Obejmuje ono budowę łącznie 14 557 mb kanalizacji sanitarnej dla 173 posesji w miejscowości Ruda ul. Nad Zalewem, Południowa i Widok, w Adamowie ul. Szkolna, Starachowicka, Leśna i Kościelna oraz Krynki ul. Górna, Poprzeczna, Nad Zalewem, Starachowicka. W roku 2006 planuje się przerób w wysokości 2 164 tys. zł. Następny etap kanalizacji obejmujący Brody ul. Szkolną, Podgórze, Akacjową, Piaskową, Stoczki, Leśną, Budy Brodzkie, Młynek – Działki, Przymiarki i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Krynkach znajduje się na liście zadań rezerwowych do dofinansowania ze ZPORR w działaniu 3.1, a w razie nie zakwalifikowania się z listy rezerwowej, zostanie zgłoszone w drugiej edycji przyjmowania wniosków do Norweskiego Mechanizmu Finansowego EOG. Realizacja w latach 2007 – 2009.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe ▪ Budżet państwa ✓ Środki UE ▪ Środki prywatne ✓ Inne (NFOŚiGW)	
Źródło finansowania:	ZPORR, NFOŚiGW
Wartość projektu:	5.148 tys. zł.
Okres realizacji:	Czerwiec 2005 – wrzesień 2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

Tabela 13.12. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Budowa kompleksu rekreacyjno sportowego w Brodach.
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) Zadanie rozpoczęte w 2005r. Obejmuje zaplecze dla potrzeb boiska sportowego oraz pomieszczenia higieniczno – sanitarne dla kibiców. W obiekcie przewiduje się lokalizację szatni z natryskami dla drużyny gospodarzy i gości, pokój sędziów, pokoje kadry, pomieszczenia magazynowe i gospodarcze. Jest to obiekt o powierzchni zabudowy użytkowej 235,90m ² powierzchni użytkowej 202,60m ² i kubaturze 920m ³ . Zakończenie zadania sierpień 2006. Koszt przedsięwzięcia 742 220zł., z tego poniesiono w 2005r kwotę 118 681zł. Do poniesienia 2006 roku jest kwota 623 539zł w tym 243 655 dochody własne gminy i 379 884zł – dotacja z Sektorowego Programu Operacyjnego. W celu kontynuacji prac zmierzających do utworzenia centrum rekreacyjno – sportowego w Brodach opracowany będzie projekt zagospodarowania terenu przy boisku sportowym w skład którego wejdzie: boisko do siatkówki plażowej, scena plenerowa, altana gilowa, domek drewniany dla dzieci, piaskownica, zjeżdżalnia, zestaw wspinaczkowy, huśtawka i tor gokartowo/łyżwiarski. Koszt projektu - 20 tys. Sposobem gospodarczym w terminie do 31.08.2006r wykonana zostanie scena plenerowa, której wartość wg kosztorysu inwestorskiego wynosi ok. 107 tys.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe ▪ Budżet państwa ✓ Środki UE ▪ Środki prywatne ▪ Inne, jakie	
Rodzaj źródła finansowania (programu):	Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa i rozwój obszarów wiejskich
Wartość całkowita Projektu:	Koszt przedsięwzięcia – 742 220zł
Okres realizacji Projektu:	2005 – 2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

Tabela 13.13. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Budowa chodnika Styków Kuczów.
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) Zakres rzeczowy obejmuje budowę chodnika od szkoły w Stykowie do drogi gminnej Kuczów ul. Południowa. Zadanie realizowane jest wspólnie z GDDKiA Oddział Kielce. Zgodnie z podpisaną umową koszt 259 770zł pokryty zostanie po 50% przez Gminę Brody i GDDKiA.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe ▪ Budżet państwa ▪ Środki UE ▪ Środki prywatne ▪ Inne, jakie GDDKiA.	
Rodzaj źródła finansowania	środ
Wartość całkowita Projektu:	Koszt przedsięwzięcia – 259 770zł
Okres realizacji Projektu:	Termin realizacji do 30.06.2006r.
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

Tabela 13.14. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Przebudowa drogi w miejscowości Kuczów ul. Graniczna.
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) W celu poprawienia komunikacji mieszkańcom ul. Wysokiej w Kuczowie planuje się wykup gruntów, wykonanie projektu oraz budowę drogi na odcinku 350mb i szerokości 5mb. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia 220 tys. zł w tym do poniesienia w roku bieżącym 40 000zł..	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe ▪ Budżet państwa ▪ Środki UE ▪ Środki prywatne ▪ Inne, jakie	
Rodzaj źródła finansowania	Środki własne
Wartość całkowita Projektu:	220 000 zł
Okres realizacji Projektu:	2006 – 2007
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

Tabela 13.15. Projekty realizowane na terenie Gminy Brody

Tytuł projektu	Wykonanie nawierzchni bitumicznej na drodze w gminnej w miejscowości Jabłonna.
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Brody
Opis projektu (cel, główne działania) Planuje się wykonanie nawierzchni bitumicznej na długości 570mb na ul. Polnej i łącznej.	
Źródła finansowania projektu: ✓ Środki samorządowe ▪ Budżet państwa ▪ Środki UE ▪ Środki prywatne ▪ Inne, jakie	
Rodzaj źródła finansowania	Środki własne
Wartość całkowita projektu:	100 000 zł
Okres realizacji Projektu:	2006
Podstawa realizacji projektu: (np. strategia, plan rozwoju, WPI, itp.) Strategia rozwoju gminy Brody.	

IV. Analiza SWOT obszaru objętego ZSROW

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych metod badawczych stosowanych dla prawidłowego rozpoznania oraz zinterpretowania wpływu określonych czynników zewnętrznych i wewnętrznych na badany obszar. Analizy dokonuje się poprzez:

- diagnozę obszaru w celu określenia jego mocnych i słabych stron
- diagnozę otoczenia w celu kreślenia perspektyw rozwoju w kontekście szans i zagrożeń dla tego obszaru.

W spotkaniach i warsztatach strategicznych udział wzięli przedstawiciele sołectw, przedstawiciele samorządu lokalnego i organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcy reprezentujący obszar LGD. Prace nad opracowaniem ZSROW prowadzone były metodą uspołecznioną.

Przed przystąpieniem do przeprowadzenia analizy SWOT grupa robocza opracowująca strategię skupiła się nad zagadnieniami:

- ✓ co nas wyróżnia ?
- ✓ co nas łączy ?

Dyskusja nad tymi zagadnieniami pozwoliła zidentyfikować istotne cechy obszaru oraz określić spójność obszaru ZSROW. Dokonując analizy SWOT brano po uwagę także następujące wnioski, które wynikają z diagnozy obszaru objętego ZSROW:

- niski wskaźnik gęstości zaludnienia
- współczynnik dynamiki demograficznej jest niekorzystny (poniżej 6), spada przyrost naturalny
- występuje ujemne saldo migracji,
- obserwuje się niewielki wzrost liczby jednostek zarejestrowanych w systemie REGON,
- wysoki poziom zalesienia, lasy zajmują 71 % powierzchni gminy
- słabo rozwinięte rolnictwo, gospodarstwa rolne są niewielkie powierzchniowo i rozdrobnione
- występuje niewielka liczba gospodarstw agroturystycznych i innych miejsc noclegowych,
- wysoka stopa bezrobocia - teren zagrożony strukturalnym bezrobociem
- dobrze rozwinięta sieć kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym
- znajduje się duży zbiornik wodny w Brodach (Zalew Brodzki)
- tereny o dużych walorach turystycznych (4 rezerваты przyrody, teren Chronionego Krajobrazu w Dolinie Kamiennej)
- zauważa się niezbyt ekspansywną promocję

- słaby przepływ informacji wewnątrz gminy
- stosunkowo niski poziom świadomości społecznej o potrzebie zasadniczych zmian
- pasywność pomiotów gospodarczych sektora uspołecznionego, zarówno w pokonywaniu trudności rynkowych jak i gospodarowaniu posiadanym majątkiem na rzecz jego racjonalnego wykorzystania
- brak oferty inwestycyjnej - brak terenów przygotowanych technicznie pod działalność gospodarczą
- dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna
- położenie gminy w strefie korzystnej dla ożywienia kontaktów i współdziałania w ramach tzw. Staropolskiego Okręgu Przemysłowego
- brak ścieżek rowerowych
- nie funkcjonuje system gromadzenia i unieszkodliwiania odpadów. Brakuje zorganizowanego wysypiska śmieci.
- słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjno - wypoczynkowa

Wyniki przeprowadzonej diagnozy były wykorzystane podczas przeprowadzania analizy SWOT. Podczas prac nad ZSROW w Gminie Brody grupa robocza określała czynniki wewnętrzne i zewnętrzne oddziałujące na sytuację gminy w podziale na pozytywne i negatywne. W trakcie dyskusji nad wskazanymi grupami czynników uzupełniano zapisy o propozycje zgłaszane przez członków grupy roboczej.

W Tabelach od 14 do 16 zamieszczonych poniżej zawarto zgłoszone przez grupę roboczą czynniki analizy.

Tabela 14 Silne strony Gminy Brody

Silne strony
• Zasoby przyrody (lasy, rzeki, pomniki przyrody, skałki, piękne krajobrazy)• Duży zbiornik wodny – Zalew Brodzki• Wiele obiektów zabytkowych - wpisanych do rejestru• Działająca infrastruktura turystyczno – noclegowa• Dostępność komunikacyjna (PKP, PKS, droga krajowa)• Rozwinięta infrastruktura - gmina skanalizowana, zwodociągowania, z własnym ujęciem wody• Duża ilość zakładów usługowo – handlowo - produkcyjnych• Wolne działki rekreacyjne• Solidarni i bardzo mili ludzie• Wykształceni młodzi ludzie• Zespoły śpiewacze• Sławny człowiek- choreograf „Mazowsza” Witold Zapała• Działające organizacje (np. Stowarzyszenie „Eko - Rozwoju Wsi Rudnik”, „Stowarzyszenie technologiczne „IQ_Sky”, Ludowy Klub Biegacza „Rudnik”, Ochotnicze Straże Pożarne• Rozwinięta infrastruktura społeczna• Bank Spółdzielczy

Tabela 15 Słabe strony Gminy Brody

Słabe strony
• Brak wytyczonych ścieżek rowerowych i spacerowych• Brak dostępu do szybkiego Internetu• Brak tablic informacyjnych dla turystów• Niezagospodarowane tereny nad zalewem (brak infrastruktury turystycznej)• Zły stan wody zalewu (zanieczyszczenia biologiczne)• Brak miejsca spotkań na ok. 80 – 150 osób• Duże bezrobocie• Brak centrum informatycznego• Słaba komunikacja z niektórymi sołectwami (PKS, PKP, MPK)• Brak gospodarstw agroturystycznych• Słaba aktywność mieszkańców• Brak perspektyw dla młodzieży (m.in. brak miejsc pracy, brak oferty spędzania czasu wolnego)• Nadmierne spożycie alkoholu wśród mieszkańców• Ulice nie posiadają chodników i oświetlenia• Brak nawierzchni asfaltowych na niektórych drogach• Zagrożenie hałasem i skażenia spalinami• Brak przedszkoli• Brak boisk sportowych• Brak zakładów pracy (duże bezrobocie)• Rozrzucana zabudowa w niektórych sołectwach

Tabela 16. Szanse rozwoju Gminy Brody

Szanse
• Ulgi dla przedsiębiorców,
• Promocja nowoczesnych pomysłów na biznes
• Budowa tras turystycznych (spacerowych i ścieżek rowerowych)
• Położenie geograficzne i dobrzy sąsiedzi
• Rozwój turystyki
• Większe zainteresowanie agroturystyką
• Edukacja zasobów ludzkich
• Systematyczne oczyszczanie zbiornika wodnego
• Turystyczne wykorzystanie rzeki Kamiennej
• Wytyczenie ścieżki rowerowej (od mostu do przejazdu kolejowego) w Dziurowie
• Możliwość migracji mieszkańców Starachowic
• Umożliwienie dostępu do Internetu (stałe łącze internetowe dla mieszkańców)
• Skuteczna promocja sołectw i gminy
• Udostępnienie terenów pod inwestycje (słabe gleby, dużo ugorów)
• Duża ilość terenów, które mogą być przeznaczone pod budownictwo indywidualne, nowy plan zagospodarowania przestrzennego – droga w Adamowie
• Budowa drogi szybkiego ruchu
• Modernizacja oczyszczalni ścieków
• Wykorzystanie dostępnych środków zewnętrznych
• Pobudzenie aktywności mieszkańców
• Współpraca wszystkich partnerów na rzecz rozwoju okolicy
• Realizacja wspólnych projektów
• Współpraca z innymi Lokalnymi Grupami Działania

Tabela 17 Zagrożenia rozwoju Gminy Brody

Zagrożenia
• Odpływ młodzieży i dorosłych z naszego terenu. Odpływ ludzi wykształconych
• Ciągły brak perspektyw na przyszłość dla ludzi młodych
• Dalsza utrata miejsc pracy przez likwidację przedsiębiorstw
• Starzenie się miejscowej ludności
• Brak możliwości oczyszczania zalewu
• Układy i nieuczciwość szczególnie wśród zarządzających
• Bliskość miasta
• Brak służb porządkowych
• Spadek opłacalności rolniczej
• Powstanie konkurencyjnego zbiornika wodnego „Wióry” w sąsiedniej gminie
• Zła polityka rolna (ugory)
• Brak ulg podatkowych dla przedsiębiorców
• Ograniczenie środków zewnętrznych na rozwój obszarów wiejskich

W trakcie analizy SWOT grupa robocza zidentyfikowała najistotniejsze silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, które mogą mieć kluczowe znaczenie w osiągnięciu celów strategii. Na podstawie przeprowadzonej analizy i wniosków z diagnozy, pogłębionej wspólną dyskusją uczestników warsztatów, jednomyślnie zgodzono się, że przyszłość rozwoju gminy Brody tkwi w posiadanych walorach przyrodniczych i kulturowych, które dotychczas nie są w pełni wykorzystane.

V. ZSROW – cele i planowany budżet.

V.1. Tematy wiodące i cele strategiczne ZSROW

Do wyboru tematu wiodącego przystąpiono po rozpoznaniu lokalnych zasobów i uwarunkowań oraz po przeprowadzeniu analizy SWOT z udziałem grupy roboczej reprezentującej obszar LGD „Brody nad Kamienną”.

Uczestnicy warsztatów po zapoznaniu się z tematami proponowanymi przez Komisję Europejską zawartymi w wytycznych do konstruowania programów LEADER + zdecydowali o wyborze jednego, wokół którego ma się koncentrować ZSROW. Jest to temat zakładający, że strategia będzie opierała się na posiadanych zasobach naturalnych i kulturowych.

Tematem wiodącym Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich dla Lokalnej Grupy Działania „Brody nad Kamienną” **jest:**

Wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych, w tym potencjału obszarów wiejskich należących do sieci natura 2000

Przed przystąpieniem do określenia celów strategicznych uczestnicy warsztatów skupili się na wyznaczeniu **wizji**. Ten kluczowy element ZSROW dla obszaru reprezentowanego przez Lokalną Grupę Działania został wypracowany przez uczestników warsztatów reprezentujących poszczególne środowiska. Pracując na ostatecznym kształcie wizji członkowie grupy roboczej pragnęli jak najwierniej określić pożądany w przyszłości (za kilkanaście lat) obraz obszaru, który zamieszkują. Ostatecznie wizja ma następujące brzmienie:

Gmina Brody to obszar w pełni wykorzystujący bogactwo posiadanych zasobów naturalnych i kulturowych dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z agroturystyką i turystyką wiejską, posiadający rozwiniętą infrastrukturę techniczną, społeczną i czyste środowisko, z aktywną społecznością wiejską mającą zapewnione źródła dochodu i dobre warunki życia i rozwoju.

Wizję można osiągnąć poprzez realizację wielu przedsięwzięć, dlatego kolejnym etapem prac było określenie celów strategicznych. Cele pokazują w jaki sposób społeczność zamierza w dłuższej perspektywie osiągnąć to co zostało zawarte w wizji. Podczas zajęć warsztatowych uczestnicy w nawiązaniu do wypracowanej wizji zgłaszali indywidualnie propozycje celów strategicznych, które następnie zostały pogrupowane (zbliżone propozycje i określenia). Następnie wspólnie dokonano wyboru czterech celów strategicznych. Odzwierciedlają one wszystkie zgłaszane propozycje oraz pozwalają na osiągnięcie wizji.

Określono następujące cele strategiczne:

- I. Aktywizacja społeczności lokalnej**
- II. Wykorzystanie i ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych**
- III. Rozwój przedsiębiorczości**
- IV. Infrastruktura dostosowana do potrzeb lokalnego rozwoju.**

V.2 Uzasadnienie wyboru tematu wiodącego, celów strategicznych

Wyboru tematu wiodącego i celów strategicznych dokonano na podstawie analizy czynników rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Brody oraz na podstawie wskazań i dyskusji z członkami grupy roboczej.

Biorąc pod uwagę bogactwo przyrodnicze Gminy Brody wybór tematu wiodącego ZSROW nie budził wątpliwości. Istnieje wiele możliwości wykorzystania istniejącego potencjału w dziedzinie turystyki i agroturystyki. Wykorzystanie posiadanego potencjału może przyczynić się do rozwoju przedsiębiorczości na tym terenie.

Zdecydowano się na jeden temat wiodący z uwagi na niewielkie doświadczenie członków LGD w realizacji projektów. Brano pod uwagę także fakt, że okres realizacji strategii w ramach II schematu PPL+ będzie krótki, a więc skoncentrowanie sił na jednym zagadnieniu daje większą grawancję sukcesu.

Prace nad ZSROW cały czas prowadzone były przy udziale przedstawicieli społeczności lokalnej. Dokonując wyboru tematu wiodącego strategii, celów strategicznych i planowanych do realizacji zadań kierowano się możliwościami wynikającymi z uwarunkowań obszaru jak i wynikami przeprowadzonej analizy SWOT. Wśród członków grupy roboczej przeprowadzono ankietę badającą zasoby Gminy Brody (zasoby ludzkie i kapitał społeczny, środowisko kulturowe, zasoby materialne tj. obiekty i tereny, gospodarkę i rolnictwo, środowisko przyrodnicze).

Pomocą w kształtowaniu ZSROW było wspólne określanie przez grupę roboczą tego co ich zintegruje, co przeszkadza, co najbardziej może zmienić ich życie, na czym najbardziej im zależy i co jest najłatwiejsze do zrealizowania.

Schemat realizacji kierunków rozwoju ZSROW LGD „Brody nad Kamienną”

V.3 Partnerstwo

Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich przygotowana była przez grupę roboczą reprezentującą obszar objęty Lokalną Grupą Działania "Brody nad Kamienną". W skład grupy wchodziła przedstawiciele sektora samorządowego, społecznego i gospodarczego. Pracami kierował koordynator projektu przy współpracy z ekspertami Ośrodka Promowania Przedsiębiorczości w Sandomierzu.

Przed przystąpieniem do prac nad opracowaniem ZSROW uczestnicy warsztatów zapoznani zostali z zasadami Pilotażowego Programu LEADER +, szansami jakie daje on obszarom wiejskim. W następnym etapie uczestnicy wypełnili ankiety badające stan zasobów Gminy Brody i brali aktywny udział w spotkaniach warsztatowych. Osoby, które od początku realizacji projektu zaangażowały się w prace i uczestniczyły we wszystkich spotkaniach warsztatowych zostały założycielami Stowarzyszenia Brody nad Kamienną. Są wśród nich przedsiębiorcy, pracownicy instytucji gminnych oraz przedstawiciele sektora społecznego. Listę osób, które uczestniczyły w opracowaniu ZSROW przedstawia Załącznik nr 1.

Każda strategia jest dokumentem, który podlega weryfikacji i aktualizacji. Tak też będzie ze ZSROW opracowaną dla LGD "Brody nad Kamienną". Na określonych zasadach przeprowadzony będzie proces monitorowania realizacji strategii. Zakłada się (co ma odzwierciedlenie w zadaniach), że członkowie LGD prowadzić będą szeroką akcję informacyjną o realizacji ZSROW.

Monitorowanie i okresowa ocena stopnia realizacji ZSROW odbywać się będzie w powiązaniu z biurem Stowarzyszenia, Zarządem i Komisją Rewizyjną.

Monitoring realizacji zadań ZSROW powinien odbywać się na poziomie oceny realizacji poszczególnych zadań.

Bieżąca ocena realizacji poszczególnych zadań powinna pozwolić na dostosowanie projektów lub ich elementów do zmieniających się warunków zewnętrznych.

Ocena realizacji ZSROW będzie polegała na badaniu przyczyn rozbieżności między zaplanowanymi, a rzeczywistymi efektami. Na etapie oceny realizacji ZSROW będzie możliwość zgłaszania uwag i wniosków przez innych mieszkańców gminy.

V.4 Sposób finansowania ZSROW

Na podstawie zadań przyjętych do realizacji (biorąc pod uwagę szczegółowy zakres zadania) określono przybliżone koszty zrealizowania przedsięwzięcia. W Tabeli nr 17 podano szacunkowe koszty brutto realizacji poszczególnych zadań.

Całkowita wartość kosztów realizacji ZSROW kształtuje się na poziomie ok. 508.896 zł.

Nie dokonano rozbicia kosztów netto z uwzględnieniem podatku VAT ponieważ Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną” nie jest podatnikiem podatku VAT i nie może tego podatku odzyskać.

Dlatego też wszystkie podane koszty są kosztami brutto.

Spośród zgłoszonych zadań wybrano następujące projekty do realizacji w ramach II Schematu PPL+:

Tabela 17 Zadania ZSROW planowanie do realizacji w latach 2006-2008

Zadanie 1. Warsztaty związane z popularyzacją motywu nadającego impuls rozwojowi gminy.

Opis zadania	Termin realizacji	Partnerzy	koszty
Projekt dotyczy zorganizowania warsztatów dla mieszkańców w celu popularyzacji własnego, charakterystycznego pomysłu na rozwój gminy. Myślą przewodnią rozważań będzie oczywiście wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych. Próba popularyzacji wyróżnika, będzie wymagała przedstawienia mieszkańcom jakie funkcje ma spełniać gmina Brody, zwróci uwagę mieszkańców na konieczność wyróżnialności, wokół którego można tworzyć miejsca pracy i źródła dochodu. Popularyzacja tematu rozwojowego pozwoli skoncentrować się na tym, co najważniejsze i co najbardziej istotne dla mieszkańców. Gmina Brody popularyzując swój temat rozwojowy stanie się wyróżnialną i przestanie być jedną z wielu gmin powiatu starachowickiego. Bardzo ważne jest, aby mieszkańcy mieli zaufanie i poczucie własnych możliwości do zrealizowania pomysłu, który zostanie przedstawiony podczas warsztatów	IV kwartał 2006 r. II kwartał 2007	Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną” Gospodarstwa agroturystyczne, organizacje pozarządowe, zespoły ludowe, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji gminnych	5856 zł

Zadanie 2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców gminy Brody

Opis zadania	Termin realizacji	Partnerzy	koszty
Projekt polega na zorganizowaniu cyklu warsztatów dla mieszkańców gminy, które w pierwszym etapie skupiać się będą na kształtowaniu postaw przedsiębiorczych i przekazywaniu podstawowych informacji związanych z uruchamianiem działalności gospodarczej. W dalszej fazie realizacji zadania zorganizowane zostaną następujące szkolenia: - dla zainteresowanych uruchomieniem działalności agroturystycznej- dla zainteresowanych uprawą wierzby energetycznej (produkcja paliwa ekologicznego)	2007 r. wg odrębnego harmonogramu szkoleń	Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną” Urząd Gminy Brody, Świątokrzyńska Izba Rolnicza, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Agencja Rozwoju Lokalnego w Starachowicach	56.000zł

- wyrób rękodzieła.
Propozycje tematów szkoleń wynikają z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Potencjał jakim są niewątpliwie zasoby naturalne i kulturowe będzie wykorzystany jako źródło dochodów lokalnej ludności. Systematyczne zagospodarowywanie terenu wokół zalewu spowoduje, że będzie tu przybywać coraz więcej turystów, a ilość gospodarstw agroturystycznych jest niewystarczająca. Ze względu na małą odległość do Starachowic w przeszłości mieszkańcy Gminy Brody znajdowali zatrudnienie w działających tam przedsiębiorstwach. Według danych na 2005 rok Gmina Brody, jako część powiatu starachowickiego jest zagrożona wysokim bezrobociem strukturalnym. Obecnie istnieje duża potrzeba przekonania mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek. Ze względu na słabo rozwinięte rolnictwo, słabe gleby należy zachęcać mieszkańców do wprowadzania nowych upraw, czemu mają służyć warsztaty poświęcone uprawie wierzby energetycznej.

Zadanie 3. Czysta Gmina

Opis zadania	Termin realizacji	Partnerzy	Koszty
W ramach tego projektu przewiduje się do realizacji szereg zadań mających na celu ochronę środowiska naturalnego. Planuje się organizację szkoleń i pogadanek głównie dla młodzieży, aby młode pokolenie przekonać i zachęcić do dbałości o środowisko. Prowadzone będą akcje sprzątnięcia nie tylko najbliższego otoczenia, ale też terenów wokół zalewu, terenów na obrzeżach lasów oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Organizowane będą konkursy na najładniej zagospodarowany ogródek, co zmobilizuje mieszkańców gminy do estetycznego zagospodarowania terenu wokół zabudowań. Promocja selektywnej zbiórki odpadów, wydanie publikacji. Zorganizowanie imprezy ekologicznej z okazji „Dnia Dzieka”- Ekologiczny konkurs rysunkowy, konkurs wiedzy ekologicznej.	2007 r. wg odrębnego harmonogramu	Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną” Urząd Gminy, szkoły podstawowe i gimnazja, organizacje pozarządowe, ochotnicze straże pożarne, Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju Ziemi Świętokrzyskiej NATURA	42.000 zł

Zadanie 4. Działania promocyjne ZSROW i Gminy Brody

Opis zadania	Termin realizacji	Partnerzy	Koszty
Na realizację tego zadania będą składały się różnorodne elementy związane z promocją innych działań projektu oraz dalszą promocją idei Programu Leader wśród mieszkańców Gminy. Działania promocyjne będą skierowane więc na zewnątrz (do potencjalnych turystów) oraz do wewnątrz – czyli do mieszkańców Gminy Brody. Przewidywane są następujące działania: • Opracowanie i druk folderu promocyjnego, opracowanie publikacji• opracowanie i systematyczna aktualizacja strony internetowej Stowarzyszenia,• wydawanie przez Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną” biuletynu informacyjnego. Będzie on pełnił rolę gazety gminnej, której do tej pory gmina nie posiada. W biuletynie będą zamieszczane informacje nt. działalności Stowarzyszenia, artykuły zachęcające innych mieszkańców do aktywności, informacje o realizacji projektu,• Wydanie ulotki informacyjnej o wytyczonym szlaku „Wokół zalewu”,• Wydanie publikacji m.in. nt. produktów tradycyjnych wytwarzanych na terenie Gminy, które mogą stanowić atrakcję dla innych. W ramach tego działania zebrane i opisane zostaną produkty lokalne z terenu Gminy Brody. Informacje zawarte w publikacji będzie można wykorzystać organizując pobyty w tej okolicy dla turystów,• Organizacja kiermaszów promujących wyroby lokalne. Członkowie Stowarzyszenia będą uczestniczyć w imprezach organizowanych na terenie Gminy (Dni Brodów, dożynki, turnieje rodzinne itp.) i prowadzić kiermasze. W tym celu zakupiony zostanie pawilon ogrodowy, składany stół i krzesła. W ten sposób zostanie zwrócona uwaga	Działania ciągłe, realizowane systematycznie przez cały okres realizacji strategii	Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną” Urząd Gminy, gospodarstwa agroturystyczne, twórcy ludowi i rzemieślnicy, przedsiębiorcy, zespoły ludowe, kluby sportowe, koła gospodyń wiejskich	103.000 zł

społeczności lokalnej zarówno na Stowarzyszenie i jego działania jak też na możliwość wytwarzania i wykorzystywania wyrobów lokalnych, • Organizacja imprez promocyjnych o charakterze kulturowym takich jak: „Noc świętojańska”, Festiwal Piosenki dziecięcej „Wiosenna nuta”, festyny rodzinne „Lato nad Kamienną” i „Pod chmurką”, „Dzień Miotły”, Dożynki Gminne i konkurs na Palmę Wielkanocną.• Udział w targach agroturystycznych w celu prezentacji oferty turystycznej Gminy.• Program TV o Gminie Brody oraz audycje radiowe i artykuły w prasie			

Zadanie 5. Wymiana doświadczeń z Lokalnymi Grupami Działania

Opis zadania	Termin realizacji	Partnerzy	Koszty
W ramach projektu zorganizowany zostanie wyjazd studialny do LGD za granicę i przyjęcie przedstawicieli innej LGD z naszego kraju. Zostanie nawiązana współpraca z LGD, które jako temat wiodący także przyjęły wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych. Zorganizowane spotkania będą służyły zdobywaniu doświadczeń, które zostaną wykorzystane w dalszej pracy. Spotkania będą także okazją do bezpośrednich rozmów, prezentacji zrealizowanych projektów oraz dyskusji nt. problemów, które występują w każdej społeczności lokalnej.	II, III, IV kwartał 2007r. I kwartał 2008	Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną”, Lokalne Grupy Działania	95.160 zł

Zadanie 6. Szlak turystyczny „Wokół zalewu”

Opis zadania	Termin realizacji	Partnerzy	Koszty
Zadanie dotyczy wytyczenia i oznakowania szlaku turystycznego wiodącego wzdłuż zalewu oraz połączenia go z istniejącymi już szlakami turystycznymi. Trasa turystyczna powinna przebiegać przez miejsca upamiętniające wydarzenia II Wojny światowej,	2007 rok	Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną”, Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju Ziemi Świętokrzyskiej NATURA	53.680 zł

rezerваты i zabytki przyrody oraz zabytki przemysłowe. W ramach realizacji zadania zaplanowane i opisane zostaną punkty wypoczynkowe, widokowe i gastronomiczno-sanitarne. Wyznaczenie i oznakowanie szlaku poszerzy ofertę turystyczną gminy i zachęci do aktywnego spędzania czasu. W ramach zrealizowanego projektu przeprowadzona będzie także analiza wykorzystania pomników przyrody, które znajdują się w niedalekiej odległości od wytyczonego szlaku. W ramach projektu opracowana zostanie jednolita koncepcja oznakowania trasy i obiektów przy niej funkcjonujących. Ta sama koncepcja (elementy graficzne, kolorystyka) będzie wykorzystywana przy opracowaniu materiałów promocyjnych.

Zadanie 7. Analiza sposobu oczyszczania zbiornika wodnego

Opis zadania	Termin realizacji	Partnerzy	Koszty
Zalew położony w Brodach jest jedną z większych atrakcji turystycznych tego terenu. Stan czystości wody – ze względu na zanieczyszczenia biologiczne uniemożliwia kąpiele. Niezbędne jest przeprowadzenie analizy stanu czystości wody w zalewie i przeprowadzenie analizy sposobu oczyszczania wody. Poprawa czystości wody zwiększy atrakcyjność wypoczynku nad zalewem.	IV kwartał 2006 do IV kwartału 2007	Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną”, Urząd Gminy	36.600 zł

Zadanie 8. Opracowanie dokumentacji budynku wielofunkcyjnego w Krynkach

Opis zadania	Termin realizacji	Partnerzy	Koszty
Opracowanie dokumentacji budynku wielofunkcyjnego w Krynkach pozwoli na określenie możliwości wykorzystania wykonanego w stanie surowym zamkniętym budynku pod różnym kątem, w tym rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Zakłada się, że w budynku znajdą swoją siedzibę różne instytucje np. biblioteka i czytelnia, klub, rehabilitacja i inne służące rozwojowi LGD.	XI.2006 - VI.2007	Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną”, Urząd Gminy	36.600 zł

Zadanie 9. Zarządzanie realizacją projektu

Nazwa zadania	Termin realizacji	Partnerzy	Koszty
Obsługa merytoryczna projektu wymagać będzie bieżącego nadzoru nad podejmowanymi działaniami oraz koordynacji przebiegu prac. Zatrudniony zostanie kierownik projektu, który odpowiedzialny będzie m.in. za bieżące funkcjonowanie biura Stowarzyszenia, obsługę księgową projektu, aktualizację strony internetowej, promocję realizacji ZSRROW oraz monitoring projektu. Zatrudniona osoba (lub osoby) działając będą w oparciu o zatwierdzone zakresy obowiązków. Przewiduje się, że w ramach realizacji projektu zapewnione zostanie odpowiednie zaplecze techniczne dla funkcjonowania biura projektu. Tak więc zakupione zostaną podstawowe meble biurowe oraz sprzęt komputerowy wraz z niezbędnym oprogramowaniem. W ramach realizowanych zadań uwzględnione zostały także koszty wynajmu biura i koszty administracyjne związane z bieżącym funkcjonowaniem biura.	od 01.10 2006 do 31.03.2008	Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną”, Koordynator projektu	80.000 zł – do 15 % kosztów merytorycznych

VI. Wpływ realizacji ZSROW na rozwój regionu

Przygotowując ZSROW należy pamiętać by zapisane w tym dokumencie cele i zadania wpisywały się w zapisy innych dokumentów planistycznych regionu. Taka sugestia jest też zawarta w podręczniku "Jak budować Zintegrowaną Strategię Obszarów Wiejskich w ramach Pilotarzewego Programu Leader+".

Podstawowym dokumentem strategicznym regionu - Województwa Świętokrzyskiego, którego częścią jest Gmina Brody jest Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego oraz projekt Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020.

W chwili opracowywania ZSROW obowiązuje Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego i jednocześnie projekt jej aktualizacji do roku 2020.

Celem głównym Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego jest "wzrost atrakcyjności województwa dla rozwoju społecznego i gospodarczego". W założenia tego dokumentu bardzo dobrze wpisują się założenia Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Gminy Brody z tematem wiodącym wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych, w tym obszarów Natura 2000. Pełne wykorzystanie zasobów naturalnych Gminy Brody, utworzenie miejsca atrakcyjnego dla turystów, czystego, dobrze oznaczonego, z zapleczem noclegowym, gastronomicznym, zorganizowaną społecznością uczyni także województwo świętokrzyskie atrakcyjniejszym dla osób przyjeżdżających z zewnątrz i dla mieszkańców.

ZSROW wpisując się w aktualną Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego wpisuje się tym samym w jej Projekt, w którym za cel strategiczny rozwoju województwa przyjęto "wzrost atrakcyjności województwa dla zintegrowanego rozwoju społeczno-gospodarczo-przestrzennego" .

Tabela 18 Analiza zbieżności celów strategicznych na poziomie strategii Województwa Świętokrzyskiego i ZSRW

Cele strategiczne rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 r. <i>Rozwój zasobów ludzkich</i> <i>Aktywizacja rolnictwa i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich</i> <i>Przyspieszenie rozwoju bazy ekonomicznej i wzrostu innowacyjności województwa</i>	Cele strategiczne ZSRW „Brody nad Kamienną” <i>Aktywizacja społeczności lokalnej</i> <i>Rozwój przedsiębiorczości</i> Realizacja celów nastąpi poprzez: organizowanie festynów dla mieszkańców Gminy, organizację spotkań poświęconych wymianie doświadczeń i nabyciu wiedzy m.in. na temat zatrudnienia, rynku pracy, zdrowia, organizację szkoleń poświęconych m.in. działalności pozarolniczej, usługowej, agroturystycznej.
Cel strategiczny rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 r. <i>Ochrona i racjonalne wykorzystanie przyrody i dóbr kultury</i>	Cel strategiczny ZSRW „Brody nad Kamienną” <i>Wykorzystanie i ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych</i> Realizacja celu nastąpi poprzez: Oczyszczenie zbiornika wodnego w Brodach, wytyczenie oraz odpowiednie wyposażenie w media szlaków turystycznych, wytyczenie tras rowerowych wiodących przez miejsca atrakcyjne turystycznie m.in. znajdujące się na terenie gminy rezerwaty, promowanie zasobów przyrodniczych i kulturowych Gminy poprzez wydawanie ulotek, broszur informacyjnych. Przewiduje się także udział w targach turystycznych, przygotowanie i emisję filmu promocyjnego i audycji radiowych oraz zamieszczanie artykułów w lokalnej prasie.
Cel strategiczny rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 r. <i>Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej</i>	Cel strategiczny ZSRW „Brody nad Kamienną” <i>Infrastruktura dostosowana do potrzeb lokalnego rozwoju</i> Realizacja celu nastąpi poprzez opracowanie dokumentacji technicznej takich przedsięwzięć jak: budynku wielofunkcyjnego w Krynkach (a następnie dokończenie jego budowy), oświetlenia dróg i chodników na terenie gminy, utworzenia boisk sportowych we wszystkich sołectwach, zakończenie budowy kortu tenisowego w Stawie Kunowskim, wyposażenie placów zabaw we wszystkich sołectwach

Podstawowymi dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym są:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (obecnie aktualizowane)
- Strategia Rozwoju Gminy Brody
- Plan Rozwoju Lokalnego

Strategia Rozwoju Gminy Brody zakłada, iż sprawą najważniejszą dla dalszego rozwoju gminy Brody jest poprawa stanu środowiska naturalnego, rozwój turystyki, uzupełnienie systemów infrastruktury technicznej, usprawnienie infrastruktury społecznej oraz poprawa stanu zagospodarowania przestrzennego gminy.

Aktualizowane w roku bieżącym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest ofertą terenów mieszkaniowych, inwestycyjnych oraz rekreacyjnych, która kierowana jest do mieszkańców gminy, inwestorów i wszystkich, którzy korzystają z walorów gminy. Główną ideą tego dokumentu jest odpowiedź na pytanie, jak w sposób racjonalny i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju gospodarować przestrzenią gminy oraz jakie dopuścić działania przestrzenne, by stworzyć nowe miejsca pracy i nie dopuścić do odpływu ludzi i kapitału na tereny sąsiednie. Wyznacza na obszarze Gminy Brody strefy funkcjonalno – przestrzenne, w których określa m.in. sposób zagospodarowania obszaru.

Oprócz wielu innych wskazań Studium, z uwagi na atrakcyjne pod względem przyrodniczym tereny, przeznaczają dużą część powierzchni Gminy pod działalność turystyczno – rekreacyjną m.in:

- Utworzenia w Brodach Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji, wyposażonego w baseny, korty tenisowe, park gminny itp.
- Lokalizację gospodarstw agroturystycznych we wsi Lipie
- Rozwój usług związanych z turystyką w sołectwie Krynki
- tereny wsi Dziurów i Adamów to bardzo dobre miejsce dla osób, które poszukują spokojnego miejsca do zamieszkania.

Dokumenty strategiczne o zasięgu regionalnym i lokalnym analizowane były już na etapie opracowywania diagnozy obszaru objętego zasięgiem ZSRROW.

Przy określaniu celów i zadań do realizacji w dokumentach planistycznych, do jakich zaliczamy także ZSRROW, bardzo ważne jest zachowanie spójności pomiędzy dokumentami już funkcjonującymi, a dokumentami, które powstają. Rozbieżności pomiędzy dokumentami, wyznaczanie zbyt wielu kierunków rozwoju prowadzi do problemów z realizacją określonych zadań. Przekłada się to na małą skuteczność podejmowanych przedsięwzięć i brak sukcesów w rozwoju społeczno-gospodarczym obszaru.

VII. Powiązanie ZSROW ze strategią NPR (na lata 2004 – 2006)

Narodowy Plan Rozwoju jest dokumentem strategicznym wskazującym kierunki rozwoju Polski w pierwszych latach po akcesji do Unii Europejskiej.

Celem strategicznym NPR jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki, opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez osiągnięcie celów cząstkowych NPR:

- wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia i wykształcenia,
- włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej,
- intensyfikacja procesu zwiększania w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej, rozwój technologii, społeczeństwa informacyjnego,
- wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce.

Analizę zadań ZSROW w kontekście realizacji NPR można dokonać na podstawie osi rozwoju NPR, którymi są: wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia, tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej, przekształcenia strukturalne w rolnictwie, rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich, wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.

Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich jest dokumentem o zasięgu lokalnym dlatego porównanie jej z dokumentem o zasięgu krajowym jest bardzo trudne.

W Tabeli Nr 19 przedstawione zostały osie rozwoju Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz cele strategiczne określone dla ZSROW

Tabela 19. Powiązanie celów strategicznych ZSRROW z osiami rozwoju NPR

Osie NPR na lata 2004 – 2006	Cele strategiczne ZSRROW
• wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw• rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia• tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej• przekształcenia strukturalne w rolnictwie, rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich• wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów	• Aktywizacja społeczności lokalnej• Rozwój przedsiębiorczości• Infrastruktura dostosowana do potrzeb lokalnego rozwoju• Wykorzystanie i ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych

Biorąc pod uwagę zapisy NPR oraz strategię rozwoju obszarów wiejskich zawartą w Sektorowym Programie Operacyjnym „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich” można stwierdzić, że kierunki rozwoju określone w ZSRROW są zbieżne z krajowymi dokumentami, o których mowa wyżej.

VIII. Promocja i informowanie o projekcie i ZSROW

Podczas realizacji działań zawartych w ZSROW prowadzone będą ciągłe działania promocyjne i informacyjne.

Na okładkach dokumentów (publikacji, ulotek, boszur, ekspertyz, itp.) zamieszczane będą informacje o źródłach finansowania projektów wraz z niezbędnymi znakami graficznymi. Taka informacja będzie też zamieszczana na banerach lub tablicach informacyjnych podczas spotkań, szkoleń lub imprez plenerowych.

Informacje o realizowanych przedsięwzięciach zamieszczane będą także na stronie internetowej. Tam też zamieszczane będą informacje o planowanych szkoleniach, spotkaniach i imprezach, w których udział będą mogli wziąć zainteresowani mieszkańcy gminy. Za pośrednictwem strony internetowej mieszkańcy gminy będą mogli zgłaszać swoje uwagi i opinie nt. podejmowanych działań.

Planowane jest także zamieszczanie artykułów w lokalnej prasie oraz promocja projektu poprzez audycje radiowe. W artykułach i audycjach radiowych znajdą się informacje o celach projektu oraz o aktualnie realizowanych przedsięwzięciach. Czytelnicy i słuchacze audycji będą mogli przekazywać swoje uwagi do Biura Stowarzyszenia.

Przygotowany zostanie także film promocyjny o realizowanych działaniach. Zostaną w nim zaprezentowane walory turystyczne gminy Brody, a ponadto omówiona zostanie specyfika Programu Leader+.

Zakłada się, że przedstawiciele Stowarzyszenia „Brody nad Kamienną” będą obecni na imprezach promocyjnych organizowanych na terenie gminy. Dla potrzeb reprezentacji Stowarzyszenia na imprezach plenerowych zakupiony zostanie pawilon turystyczny, który wykorzystywany będzie podczas organizowanych festynów. Na tego typu imprezach członkowie Stowarzyszenia będą mogli osobiście porozmawiać z mieszkańcami gminy i przekonywać oraz zachęcać do współpracy w realizacji projektu.

Przewiduje się też udział Stowarzyszenia w wybranych targach w celu zaprezentowania oferty turystycznej obszaru objętego ZSROW.

Osobą bezpośrednio odpowiedzialną za promocję i informację będzie zatrudniony przez Stowarzyszenie kierownik projektu.

Szczególne uwaga zostanie zwrócona na działania promocyjne skierowane do mieszkańców gminy Brody, co wydaje się ważne z punktu widzenia Programu Leader+.

Załącznik nr 1 do ZSROW Stowarzyszenia „Brody nad Kamienną”

Lista osób uczestniczących w opracowaniu ZSROW

L.p	Imię i Nazwisko	Reprezentowane sołectwo	Reprezentowany sektor
1.	Helena Krajewska	Brody	Rada Sołecka
2.	Maria Jagieła	Brody	Rada Sołecka
3.	Kazimierz Mąka	Brody	Rada Sołecka
4.	Ignacy Cymerys	Brody	Sołtys/Rolnik
5.	Piotr Zaczek	Brody	Rada Sołecka
6.	Ernest Kumek	Brody	UG Brody/Org. pozarządowa Stowarzyszenie/OSP
7	Anna Kwiecień	Krynki	Sołtys/rolnik
8	Stefan Orczykowski	Krynki	Rada Sołecka/Mały Biznes
9	Sylwester Orczyk	Krynki	Rada Sołecka
10	Wiesława Wójcik	Krynki	UG Brody
11	Marzena Gębura	Krynki	UG Brody
12	Wójcik Jacek	Krynki	UG Brody
13	Szymon Jezierski	Rudnik	Sołtys/Org. pozarządowa
14	Dariusz Barankiewicz	Rudnik	Sołectwo Rudnik – społeczeństwo wsi
15	Sylwester Dudek	Rudnik	Org. pozarządowa
16	Barbara Mąka	Rudnik	Sołectwo Rudnik – społeczeństwo wsi
17	Maria Gaika	Staw Kunowski	Rada Sołecka
18	Mieczysława Jagiełło	Staw Kunowski	Rada Sołecka
19	Cezary Barański	Staw Kunowski	Rada Sołecka
20	Bogusława Gębura	Staw Kunowski	Mały biznes/społeczeństwo wsi
21	Edward Haba	Bór Kunowski	Sołtys wsi
22	Tadeusz Bernaciak	Ruda	OSP/org pozarządowa/rada sołecka/rolnik
23	Jerzy Wójcik	Ruda	Sołtys wsi/rolnik
24	Piotr Kutera	Lubienia	Rada Sołecka
25	Marian Marzec	Lubienia	Rada sołecka/rolnik
26	Marian Strojny	Lubienia	Rada Sołecka
27	Tadeusz Kietek	Lubienia	Rada Sołecka
28	Bonifacy Brzoza	Lubienia	Rada Sołecka/rolnik
29	Edward Wzorek	Lubienia	Rada Sołecka
30	Teresa Lis	Lubienia	Rada Sołecka
31	Krystyna Kucharska	Przymiarki	Sołtys wsi
32	Wojciech Janiec	Młynek	Rolnik/mały biznes/rada sołecka/org. pozarządowa
33	Czarnecki Sławomir	Młynek	Rada sołecka/org. pozarządowa
34	Paweł Zięba	Młynek	UG Brody
35	Henryka Nowak	Lipie	Sołtys wsi/mały biznes
36	Glina Monika	Lipie	UG Brody
37	Kazimierz Dyląg	Lipie	Rada sołecka/mały biznes/rolnik
38	Anna Wójcik	Budy Brodzkie	Rada Sołecka
39	Ewelina Wójcik	Budy Brodzkie	Spółeczność wsi/rada Sołecka

40	Tomasz Margula	Budy Brodzkie	Społeczność wsi
41	Tadeusz Margula	Budy Brodzkie	Sołtys wsi/rolnik
42	Dorota Bernat	Adamów	Rada Sołecka
43	Marta Zawłocka	Adamów	Rada Sołecka
44	Maria Strzelecka	Adamów	Rada Sołecka
45	Pelagia Suswał	Adamów	Sołtys/rolnik
46	Monika Samborska	Adamów	Mały biznes/społeczność wsi
47	Elżbieta Mazur	Adamów	Rada Sołecka
48	Adam Woźniak	Dziurów	Rada Sołecka/Samorząd Jednostka Organizacyjna Gminy
49	Elżbieta Świtoń	Dziurów	Rada Sołecka
50	Anna Nowak	Dziurów	Rada Sołecka
51	Szymon Turek	Dziurów	Rada Sołecka/Rada Gminy
52	Paweł Kania	Kuczów	Społeczność wsi
53	Robert Bonio	Kuczów	Rada Sołecka/Samorząd Jednostka Organizacyjna Gminy
54	Teresa Jędrzejczyk	Kuczów	Sołtys wsi
55	Andrzej Jędrzejczyk	Kuczów	Społeczność wsi
56	Bejm Iwona	Kuczów	Rada Sołecka
57	Cezary Jaksęder	Styków	Rada Sołecka
58	Bożena Moczyłowska	Styków	Sołtys Wsi
59	Andrzej Majewski	Styków	Rada Sołecka/rolnik
60	Grażyna Chamerska	Styków	Rada Sołecka
61	Andrzej Lis	Styków	UG Brody
62	Leon Turek	Jabłonna	Rolnik/Rada Gminy/Sołtys
63	Maria Jedlińska	Jabłonna	Rada Sołecka
64	Anna Kusiak	Jabłonna	Rada Sołecka
65	Krystyna Nowak	Jabłonna	Rada Sołecka
66	Halina Jankowicz	Jabłonna	Rada Sołecka
67	Bożena Jankowicz	Jabłonna	Rada Sołecka